

Akkreditációs vizsgálati jelentés

a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe elveinek történő megfelelésről

vizsgált szervezet:

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Akkreditációs Bizottság tagjai:

Dr. Nagy Eszter

Bóday Pál

Dr. Novák János

Dátum: 2018. június 29.

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	3
2. Ajánlások	5
3. Bevezetés	8
4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban.....	9
5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről	12
1. Szakmai függetlenség	12
2. Pártatlanság, objektivitás	15
3. Felhasználó-központúság	20
4. Koordináció és együttműködés	24
5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek.....	29
6. Hatékony működés	34
7. Minőség iránti elkötelezettség	38
8. Megalapozott módszertan	41
9. Adatvédelem	46
10. Relevancia.....	50
11. Pontosság és megbízhatóság	52
12. Időszerűség és időbeli pontosság	54
13. Koherencia és összehasonlíthatóság.....	56
14. Hozzáférhetőség és érthetőség	59
6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján	62
7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban	63
I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői.....	63

1. Vezetői összefoglaló

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 1. § (1) bekezdése alapján a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: MEKH) az állam villamosenergia-, földgáz- és távhőellátással, víziközmű-szolgáltatással, valamint hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjszabályozásának előkészítésével kapcsolatos feladatait ellátó, önálló szabályozó szerv, amely csak jogszabálynak van alárendelve.

A MEKH Alapító Okiratának 4.1.8., valamint 4.3.10. pontja külön nevesíti a MEKH hatósági és hivatalos statisztikai tevékenységét, mint közfeladatot.

A hatósági statisztikai tevékenységet a MEKH a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény, a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény, illetve az ezekhez kapcsolódóan kiadott végrehajtási rendeletek és MEKH rendeletek alapján látja el.

A hivatalos statisztikai tevékenység jogalapja a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény, az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet, valamint az Eurostat felé teljesítendő adatszolgáltatást meghatározó európai uniós jogszabályok.

A MEKH a hivatalos statisztika keretein belül az alábbi szakstatisztikák előállításáért felelős:

- Energiaellátás;
- Energiafelhasználás;
- Energiamérlegek;
- Megújuló energiaforrások;
- Energiaárak.

A MEKH a hivatalos statisztikai adatok előállításához adatforrásként hat közvetlen adatgyűjtést – amelyek közül három éves, két havi és egy heti gyakoriságú – használ fel, továbbá felhasználja a saját maga által gyűjtött hatósági célú adatokat.

A MEKH-n belül a statisztikai feladatok ellátása egy főosztályon, az Elemzési és Statisztikai Főosztályon belül történik. A hatósági és a hivatalos statisztikai feladatok az Elemzési és Statisztikai Főosztályon belül külön osztályokhoz tartoznak, a hivatalos statisztikáért a Statisztikai és Módszertani osztály felelős.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság a MEKH **erősségeként értékelte** a hivatalos statisztikai folyamat dokumentáltságát, amelynek keretében többek között módszertani dokumentáció áll rendelkezésre az előállított szakstatisztikák vonatkozásában, amely dokumentáció elérhető a felhasználók számára a MEKH

honlapján. Az Akkreditációs Bizottság emellett a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexének való magasabb szintű megfelelés irányába tett **jelentős lépésnek** találta a hivatalos statisztikák minőségirányítás terén megtett eddigi fejlesztéseket, amelyek keretében az Elemzési és Statisztikai Főosztály mind a hivatalos statisztikai folyamatra, mind a termékekre dolgozott ki minőségi indikátorokat, és ezek alapján készített belső minőségjelentéseket és önértékelő kérdőíveket.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a MEKH célzottan törekszik az adatszolgáltatók terheinek csökkentésére és a velük való szoros együttműködés kialakítására. A közvetlen egyeztetések és konzultációk mellett ki kell emelni a MEKH elektronikus adatgyűjtő rendszerének működtetését. A Statisztikai Információs Adattár egy, az adatszolgáltatók által kedvelt, felhasználóbarátnak tekinthető, megbízhatóan működő felület, amely számos belső ellenőrzéssel könnyíti meg az adatszolgáltatást, és amelynek fejlesztésébe a MEKH minden esetben bevonja a legfontosabb adatszolgáltatókat, akiknek észrevételei beépítésre is kerülnek a rendszerbe.

A hivatalos statisztikai tájékoztatás terén az Akkreditációs Bizottság **jó gyakorlatnak** ítélte azt a törekvést, amely szerint a hivatalos statisztikai adatok publikálása – előre meghatározott és nyilvános elvek és határidők szerint – a nemzetközi szervezetek közzétételi időpontjaival összehangoltan történik, igyekezve minél kisebbre csökkenteni az adatok végelegesítése és a nyilvánosságra hozataluk között eltelt időt.

Az Akkreditációs Bizottság vizsgálata során összességében megállapította, hogy a MEKH-nál a hivatalos statisztikai tevékenység szakmai függetlensége biztosított, az Elemzési és Statisztikai Főosztály vezetője, mint a hivatalos statisztikáért felelős vezető rendelkezik a megfelelő irányítást biztosító eszközökkel, jogkörökkel. A hatósági tevékenység és a hatósági adatokkal kapcsolatos adatelőállítási tevékenység szervezetileg és belső szabályozási szempontból lehatárolt, ugyanakkor – különös tekintettel a kiemelt felhasználóval való beszélgetés tapasztalataira – az Akkreditációs Bizottság benyomása szerint a felhasználó szempontjából nem teljesen egyértelmű a hatósági és a hivatalos statisztikai tevékenységből származó adatok elkülönülése. Ezt a különbségtételt, amely értelmezésbeli eltérést is jelent a két adattípus között, a jövőben jobban hangsúlyozni kell a felhasználók felé.

A hivatalos statisztikákkal kapcsolatos minőségi elvárások vonatkozásában a vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a MEKH megfelelő úton halad a minőségirányítási keretrendszer kiépítése felé. A hivatalos statisztikára vonatkozó minőségirányítási keretrendszer felülvizsgálata ugyanakkor a jövőben

indokolt, és erre építve egy, rendszerszinten átültethető és végrehajtható modell kidolgozása szükséges, amely megfelelően tükrözi a MEKH hivatalos statisztikai tevékenységének sajátosságait és – a megfelelő erőforrások biztosítása mellett – fenntartható. A felhasználókkal megkezdett, igényeik felmérését célzó tevékenységeket szintén be kell építeni a gyakorlatba és azok figyelembevételével törekedni kell a MEKH honlapján elérhető adatok és az azokhoz kapcsolódó, minőségre vonatkozó információ körének bővítésére.

A lefolytatott akkreditációs vizsgálat eredménye alapján a fentiekre, valamint a jelentésben részletesen kifejtett megállapításokra tekintettel az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a MEKH Hivatalos Statisztikai Szolgálaton belüli tevékenysége magas szinten megfelel a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvényben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében lefektetett elveknek. Mindezekre tekintettel **az Akkreditációs Bizottság javasolja a MEKH Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.** Az egyes elvek vonatkozásában tett konkrét megállapításokat és a megfelelés szintjét a jelentés 5. része, míg az Akkreditációs Bizottság által javasolt ajánlások teljes körét a 2. rész tartalmazza.

2. Ajánlások

1. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal az Alapító Okiratának módosítása révén a tevékenységei között megfelelően elkülönítve sorolja fel a hivatalos statisztikai tevékenységet és a hatósági adatok gyűjtésével és feldolgozásával kapcsolatos tevékenységét, továbbá a hivatalos statisztikai tevékenységet a megfelelő kormányzati funkció szerinti megjelöléssel sorolja fel a szervezet tevékenységei között. (1. elv, 5. elv)
2. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal vizsgálja felül a hivatalos statisztikai tájékoztatási tevékenységére vonatkozó eljárásrendet és tegye egyértelművé az egyedi kérésre teljesített adatkiadások esetén alkalmazott térítési díj szabályait. A honlapján tegyen elérhetővé részletes információt a felhasználók számára az eseti adatigénylések és az esetlegesen alkalmazott térítés feltételeiről. (2. elv, 12. elv, 14. elv)

3. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal törekedjen arra, hogy a korszerű statisztikai ismeretek elsajátítása és a nemzetközi szakmai együttműködések erősítésének céljából munkatársai a jövőben is minél szélesebb körben vegyenek részt különböző nemzetközi szervezetek munkacsoportjainak tevékenységében, valamint a nemzetközi oktatásokon, képzéseken. (4. elv, 5. elv)
4. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében – az eddigi eredményekre építve – a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal folytassa a hivatalos statisztikai adatelőállítási folyamatai felmérését annak érdekében, hogy az megfelelő alapját képezhesse a tervezett minőségirányítási rendszer kialakításának. (6-8. elv)
5. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a 4. számú ajánlás szerinti folyamatleírások elkészítése alapján vizsgálja felül a minőségindikátorait, és ezek figyelembevételével – a megfelelő erőforrások biztosításával – folytassa a hivatalos statisztikai tevékenységére vonatkozó minőségirányítási rendszerének kialakítását. (6-8. elv)
6. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal alakítson ki egy olyan Dokumentumtárat, ahol a folyamat- és minőségmenedzsment dokumentumokat együttesen és strukturáltan tárolják és a hivatalos statisztikai adat-előállítási folyamatban résztvevő munkatársak hozzáférhetnek. (7. elv)
7. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal vizsgálja meg, hogyan bővíthető a termékminőséggel kapcsolatosan közzétett információk köre a honlapján. (7. elv, 11-14. elv)
8. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal törekedjen a Statisztikai Információs Adattár rendszer olyan irányú fejlesztésére, hogy az megfeleljen az elektronikus ügyintézés jogszabályban rögzített feltételeinek és hiteles, bizonyítható módon biztosítsa az adatszolgáltatók azonosítását és a velük történő kommunikációt. A fejlesztés során legyen tekintettel arra, hogy az adatszolgáltatók és a hivatalos statisztikai tevékenységet ellátó munkatársak adminisztratív terhei ne növekedjenek. Ennek érdekében biztosítani szükséges a Statisztikai Információs

Adattár rendszeren keresztül történő elektronikus ügyintézés megfelelő ügyviteli támogatását. (6. elv)

9. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 44. § (2) bekezdésével összhangban a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal dolgozzon ki a hivatalos statisztikai adatok kezelésére elkülönült, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szabályaira utaló szabályozást és – a belső képzési rendszerébe ágyazottan – gondoskodjon az abban foglaltaknak minden hivatalos statisztikai tevékenységet ellátó munkatárs általi megismeréséről. (9. elv)
10. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a honlapján adjon tájékoztatást a felhasználók számára valamennyi adatköréről, amelyet a hivatalos statisztikai tevékenysége körében előállít, és vizsgálja meg a felhasználói igényeket még jobban kielégítő, részletesebb adatok előállításának és a honlapon történő megjelentetésének lehetőségét. Emellett a felhasználók figyelmét hívja fel az Eurostat honlapján elérhető, részletesebb információkra. (2. elv, 3. elv, 10. elv, 13-14. elv)
11. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal törekedjen több elemzési információ elérhetővé tételére a felhasználók számára, amelyek segítik a közzétett adatok értelmezését. (2. elv, 3. elv, 14. elv)
12. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal segítse elő a felhasználóknak a hivatalos statisztikai adatokhoz történő hozzáférését a honlapján történő kiemelt elhelyezéssel, továbbá vizsgálja meg az adatok vizualizációját elősegítő, adatbázis alapú alkalmazás kifejlesztésének további feltételeit, lehetőségeit. (2. elv, 3. elv, 14. elv)
13. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a honlap hivatalos statisztikai adatokat tartalmazó menüpontjában/oldalán is hívja fel a felhasználók figyelmét a hatósági adatközlésekben is használt, azonos megnevezésű, de eltérő tartalmú fogalmakra, az eltérés okaira, valamint az egyes szakstatisztikák által használt

osztályozásokra vonatkozóan helyezzen el megfelelő, az osztályozás elérhetőségét megadó hivatkozást a felhasználók számára. (7. elv, 13. elv, 14. elv)

- 14.A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a felhasználói elégedettség növelése céljából a felhasználók által javasolt „hírlevélben” értesítse a felhasználókat a fejlesztésekről, új adatközlésekről (3. elv)

3. Bevezetés

A Hivatalos Statisztikai Szolgálat (továbbiakban: HSSz) tagjai (továbbiakban: statisztikai szervezetek) magukra nézve kötelező érvénnyel, egybehangzó támogatással fogadták el 2017 júniusában a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében (továbbiakban: Kódex) foglalt iránymutatásokat, minőségi követelményeket.

Célul tűzték ki a Kódexben foglalt elveknek, ismérveknek való lehető legteljesebb megfelelést. Ennek szellemében feladatukat úgy látják el, hogy a hivatalos statisztika hatóköre találkozzon a felhasználói igényekkel, a hivatalos statisztika fejlesztése, előállítása és közzététele magas színvonalon történjen, s a statisztikai termékek mindenki számára hozzáférhetőek és érthetőek legyenek.

Mindezen célok elérése érdekében a statisztikai szervezetek elkötelezték magukat a hivatalos statisztika minőségének közös, folyamatos és koordinált javítása és a megfelelés szintjének jogszabályon alapuló, rendszeres értékelése mellett. Ennek konkrét eszköze az akkreditációs eljárás, amelynek jogi környezetét és alapvető szabályait a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény és az annak végrehajtására kiadott 184/2017. (VII.5.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az akkreditációs eljárás célja, hogy egységes minőségi keretrendszerre alapozva megállapítsa, hogy a HSSz tagjai a hivatalos statisztikai tevékenységüket milyen színvonalon látják el. Az akkreditációs eljárás első szakasza az önértékelési szakasz. Az önértékelési szakasz során az akkreditációra készülő statisztikai szervezet feladata volt az önértékelő kérdőív kitöltése. Ezt követően háromtagú akkreditációs szakértői bizottság elemezte a kitöltött kérdőívet, valamint a válaszokat alátámasztó dokumentumokat, majd helyszíni interjúkat folytatott le az értékelt szervezet szakértőivel, vezetőivel. Mindezek alapján készítette el a bizottság az akkreditációs jelentését.

Az akkreditációs jelentésben rögzített megállapítások segítségével átfogó képet kapunk a szervezet hivatalos statisztikai tevékenységéről. A jelentésben ajánlások kerültek megfogalmazásra, amelyek további fejlesztési intézkedések koordinált elindításához, folytatásához szolgáltatnak kiindulási alapot a szervezet számára, a hivatalos statisztikai tevékenysége minőségének továbbfejlesztése érdekében.

A MEKH esetében az eljárást Bóday Pál (Központi Statisztikai Hivatal), Dr. Novák János (Igazságügyi Minisztérium), továbbá az akkreditációs bizottság elnökeként dr. Nagy Eszter (Központi Statisztikai Hivatal) folytatta le, melynek során a helyszíni látogatásra 2018. május 3-án, valamint május 8-9. között került sor. A személyes interjúkon részt vettek körét a jelentés 1. sz. melléklete tartalmazza.

A jelentés alapján az értékelt szervezet a fejlesztési intézkedéseket saját maga számára fogalmazza meg, melyek előrehaladását a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület kíséri a továbbiakban figyelemmel.

4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban

A MEKH a tevékenységét a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény, valamint egyéb ágazati jogszabályok, így különösen a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény, a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény alapján látja el. A MEKH jogállása szerint önálló szabályozó szerv, így elnöke rendelet alkotására is jogosult a számára törvényben meghatározott körben.

A MEKH Alapító Okiratának 4.1.8., valamint 4.3.10. pontja külön nevesíti a MEKH hatósági és hivatalos statisztikai tevékenységét, mint közfeladatot.

A hivatalos statisztikai tevékenység ellátását a MEKH Szervezeti és Működési szabályzatáról szóló 1/2015. (II. 9.) MEKH utasítás (a továbbiakban: SZMSZ) az Elemzési és Statisztikai Főosztályhoz, mint önálló szervezeti egységhez rendeli. Az Elemzési és Statisztikai Főosztály főosztályvezetője a MEKH általános elnökhelyettesének szakmai irányítása alatt áll.

A MEKH-n belül hivatalos statisztikai tevékenységet szervezetileg lehatároltan az Elemzési és Statisztikai Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) Statisztikai és Módszertani Osztálya végzi, a szervezet nem rendelkezik háttérintézménnyel.

A MEKH, mint egyéb nemzeti hatóság önállóan állít elő európai statisztikákat és küld adatot az Eurostat felé, valamint ellátja az energiasztatistika területének képviseletét a különböző nemzetközi szervezetek testületeiben, munkabizottságaiban.

Az európai statisztikai adatelőállításra tekintettel elmondható, hogy a MEKH hivatalos statisztikai tevékenysége szempontjából a jogszabályi kötelezettség, ezen belül az európai uniós kötelezettségek teljesítése a meghatározó, a szervezet az ehhez kapcsolódóan létrejött termékeket tekinti hivatalos statisztikai termékeknek.

Az adatelőállítás forrásaként – az önálló hatósági szabályozási jogkörnek köszönhetően – a MEKH igen széles körben támaszkodik hatósági adminisztratív adatforrásokra, amelyek ugyanakkor mind a MEKH-ban, azon belül is jellemzően a Főosztályon kezelt hatósági adatbázisokban találhatóak, így az adminisztratív adatforrások tartalmának hivatalos statisztikai igényekhez való igazítása könnyen és a rendszeres gyakorlatba építetten megvalósítható.

A hatósági adatokból elő nem állítható adatkörök forrását a MEKH hat közvetlen adatgyűjtése szolgáltatja, amelyek az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program részeként a 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendeletben kerülnek elrendelésre, és amelyek végrehajtását a MEKH a saját elektronikus adatgyűjtő rendszerében, a Statisztikai Információs Adattárban végzi.

A hivatalos statisztikai adatok minőségének biztosítása terén a MEKH tevékenységét szintén jelentősen meghatározza az európai uniós jogi szabályozás, amelynek megfelelően ötévente minőségjelentést kell továbbítani az Eurostat felé. Ezek elérhetőek az Eurostat honlapján.

Mindemellett a MEKH 2015-ben elkezdte egy saját minőségirányítási rendszer kidolgozását is. Ennek részeként folyamat és minőségindikátorok tervezetének kidolgozására került sor, amelyek alapján értékelésre kerültek az alkalmazott minták, illetve részletes önértékelő kérdőívek készültek az egyes adatgyűjtések, továbbá belső minőségjelentések is az egyes szakstatisztikák vonatkozásában. A felhasználók jobb tájékoztatása érdekében a szervezet szakstatisztikai dokumentációt állított elő és tett hozzáférhetővé a honlapján, amely tartalmazza a szakstatisztikák jogi alapját, célját, tartalmát, adatforrásait, az alkalmazott osztályozásokat, a közzétételi formákra és a minőségre vonatkozó alapvető információkat. A módszertani információk keretében mindezek mellett a használt fogalmak is megismerhetőek a felhasználók számára a honlapon.

A hivatalos statisztikai adatok közzététele a MEKH-nál a szervezet honlapján történik, ahol a Statisztika főmenüpontra belül a hivatalos statisztika külön almenüponként szerepel,

megkülönböztetve azt a hatósági adatpublikációktól, amelyek nem minősülnek hivatalos statisztikának. A közzététel elveit a honlapon elérhető tájékoztatási politika, míg a közzététel időpontjait a szintén a honlapon elérhető tájékoztatási terv és publikációs naptár határozza meg. A tájékoztatási terv és publikációs naptár összeállítása során elsősorban az Eurostat publikációs időpontjait veszik figyelembe, törekedve a minél időszerűbb tájékoztatásra. Az elérhető adatok statikus táblákban találhatóak, és nem minden esetben olyan részletesek, mint a szervezet által ténylegesen előállított, az Eurostat oldalán hozzáférhető adatok, ugyanakkor kérésre egyedi adatösszeállítást is végez a MEKH.

5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről

1. Szakmai függetlenség

A MEKH tevékenysége, azon belül is a hivatalos statisztikai feladatok megfelelően szabályozottak, jól körülhatárolhatóan meghatározzák a hivatalos statisztika helyét és szerepét a szervezeten belül. Az Elemzési és Statisztikai Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) vezetőjének, mint hivatalos statisztikáért felelős vezetőnek kellően megfelelően széles irányítási jogkört biztosít a belső szabályozási környezet.

Mindezek mellett az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint indokolt a szervezet hatósági és hivatalos statisztikai tevékenységének hangsúlyosabb elválasztása érdekében az Alapító Okirat módosítása, ahol ez a két tevékenység külön közfeladatként jelenhetne meg.

A MEKH a szakmai függetlenség elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint megfelel.

1.1. Hivatalos statisztikát olyan szervezetek vagy szervezeti egységek állítanak elő, melyek hivatalos statisztikai tevékenysége független bármely politikai-szakpolitikai irányítási szervezettől vagy szervezeti egységtől, valamint a magánszektor szereplőitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH jogállását, tevékenységét alapvetően a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény szabályozza, amelynek 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy a MEKH az állam villamosenergia-, földgáz- és távhőellátással, víziközmű-szolgáltatással, valamint hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjszabályozásának előkészítésével kapcsolatos feladatait ellátó, önálló szabályozó szerv, amely csak jogszabálynak van alárendelve. A törvény nem rendelkezik külön a statisztikai feladatok ellátásáról, de a MEKH szervezeti jogállása tekintetében biztosítja a szakmai függetlenséget.

A MEKH Alapító Okiratának 4.1.18. pontja a MEKH közfeladataként nevesíti a statisztikai tevékenységet. A 4.3.10. pont értelmében a MEKH alaptevékenysége keretében az energia statisztikai feladatok ellátása során:

„a) az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében gyűjti és kezeli a külön jogszabályban meghatározott energetikai tárgyú adatokat;

b) létrehozza és fenntartja a nyilvánosság tájékoztatását szolgáló nemzeti energia- és közmű-statisztikai tájékoztatási rendszert;

c) adatokat szolgáltat az Európai Uniónak, nemzetközi szervezeteknek és a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szerveknek a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (Vet.), az Stt. és az egyéb vonatkozó jogszabályok alapján.”

Az Alapító Okirat nem különbözteti meg a hatósági adatokkal kapcsolatos adatelőállítási és a hivatalos statisztikai tevékenységet, ugyanakkor utal azok jogszabályoknak, így a hivatalos statisztikára irányadó törvényi szabályozásnak megfelelő ellátására. Mindezek ellenére az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint az Alapító Okirat módosításra szorul annak érdekében, hogy ez a különbségtétel hangsúlyosan megjelenjen a feladatok között.

A MEKH Szervezeti és Működési szabályzatáról szóló 1/2015. (II. 9.) MEKH utasítás szerint a hivatalos statisztikai tevékenység ellátásáért a hivatali szervezeten belül a Főosztály, azon belül a Statisztikai és Módszertani Osztály a felelős. A Szervezeti és Működési szabályzatban már megvalósul a hatósági adatgyűjtési és adatszolgáltatási, valamint a hivatalos statisztikai feladatok elkülönült szabályozása. Ennek alapján a Főosztály hivatalos statisztikával összefüggő feladatkörében:

„a) az Stt. alapján, Magyarország hivatalos statisztikai szolgálatának tagjaként előkészíti az európai uniós előírások, hazai jogszabályi előírások és a társhatóságokkal kötött együttműködési megállapodások alapján keletkező adatszolgáltatásokat, valamint képviseli a Hivatalt az Országos Statisztikai Tanácsban;

b) ellátja az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programmal (OSAP) kapcsolatos feladatokat;

c) kapcsolatot tart a hazai és nemzetközi statisztikai szervezetekkel a statisztikai módszerek fejlesztésének, valamint a jóváhagyott módszertani ajánlások adaptálásának érdekében;

d) folyamatosan nyomon követi és gondozza a statisztikai fogalmak, osztályozások rendszerét, valamint statisztikai minőségirányítási rendszert dolgoz ki és működtet;

- e) publikációs naptárat készít, részt vesz a publikálandó adatkörök kijelölésében;
- f) az ügyrend szerint támogatja a szakmai területek munkáját, különös tekintettel a szakmai osztályok általános feladatain túlmutató, több szakterületet érintő statisztikai kérdésekre;
- g) ellátja a Hivatal statisztikai feladataihoz kapcsolódó módszerek kutatási, fejlesztési feladatait, kidolgozza a Hivatal statisztikai tevékenységéhez kapcsolódó statisztikai módszereket."

A Főosztály Ügyrendje részletesen felsorolja a Statisztikai és Módszertani Osztály feladatait, amelyek lefedik a teljes statisztikai adatelőállítási folyamatot és egyértelműen elkülöníti azt a Hatósági Adatszolgáltatási Kapcsolatok osztálya hatósági adatgyűjtéssel és adatszolgáltatással kapcsolatos tevékenységi körétől.

Mindezek alapján az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a hivatalos statisztika független, objektív előállításának követelménye elvi szinten levezethető a MEKH szervezetére, tevékenységére vonatkozó szabályozási környezetből.

1.2. A hivatalos statisztikáért felelős vezető szakmai döntéseinek függetlenségét a szervezet biztosítja.

1.3 A hivatalos statisztikai feladatot ellátó (a funkcióért felelős) személyek a hivatalos statisztikák fejlesztése, előállítása és közzététele szempontjából függetlenek.

Értékelés: Az ismérvek elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH-n belül a hivatalos statisztikáért felelős vezető a Főosztály vezetője.

A Főosztály a MEKH szervezetén belül az általános elnökhelyettes irányítása alatt működik, a Főosztály vezetője a Szervezeti és Működési Szabályzat 20. § (2) bekezdése szerint ugyanakkor, mint önálló szervezeti egység vezetője önálló felelősséggel irányítja a vezetése alatt álló szervezeti egységek vezetőinek és ügyintézőinek, valamint közszolgálati ügykezelőinek és munkavállalóinak munkáját. A Szervezeti és Működési Szabályzat 20. § (5) bekezdés e) pontja döntési jogkört biztosít a Főosztály vezetője számára a feladatkörébe tartozó ügyekben.

A Főosztály Ügyrendjének IV. 1. pontja értelmében a Főosztály vezetője „vezeti a Főosztályt, irányítja a szakmai munkát, meghatározza az egyes osztályok által követendő főbb szakmai irányvonalakat”. Ehhez kapcsolódóan a Főosztály vezetőjének munkaköri leírása értelmében a Főosztály vezetője „irányítja a Hivatal hatáskörébe tartozó hivatalos statisztikai, valamint az ehhez kapcsolódó adatgyűjtési, adat-ellenőrzési és

adatszolgáltatási feladatokkal kapcsolatos munkavégzést". A Főosztály vezetője a munkaköri leírása alapján a feladatkörébe tartozó ügyekben rendelkezik kiadmányozási joggal, és az elnökhelyettes jóváhagyása szerint jogosult képviselni a MEKH-t más szervezetek előtt, illetve nevesítetten képviseli a MEKH-t a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületben, valamint az Országos Statisztikai Tanácsban.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás alkalmával meggyőződött arról, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat, illetve Ügyrendben biztosított jogköre alapján a hivatalos statisztikát érintően az adatfelvételek tartalmával, valamint módszertani és tájékoztatási kérdésekkel kapcsolatban az alapvető döntéseket a Főosztály vezetője hozza, ideértve a tájékoztatási program tartalmát, valamint a statisztikai termékek közlési időpontját is. Egyes esetekben – leginkább publikációk, illetve egyéb nyilvános tartalmak megjelentetését megelőzően – formális bemutatás történik az általános elnökhelyettes felé, ugyanakkor ez nem befolyásolja érdemben a szakmai tartalmat.

A Főosztály vezetője részt vesz a MEKH megfelelő szintű döntés-előkészítő testületeiben, illetve a Szervezeti és Működési Szabályzattal összhangban véleményezésre megkap minden, a feladatkörét érintő előterjesztést, szabályzatot, jogszabálytervezetet, emellett jogosult azok módosítását is kezdeményezni.

A fentiek alapján az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a hivatalos statisztikai tevékenység ellátása – köszönhetően az egy szervezeti egységen belüli összpontosításnak is – önállóan, legfeljebb a szervezeti hierarchikus működésből eredő korlátok között, a szakmai függetlenség elvének biztosítása mellett történik. A Főosztály vezetője megfelelő eszközökkel rendelkezik arra, hogy a hivatalos statisztikával kapcsolatos döntéseket meghozza, és azokat végrehajtsa a szervezeten belül, valamint képviselje a hivatalos statisztikával kapcsolatos álláspontját a szervezeten kívül.

2. Pártatlanság, objektivitás

A MEKH a honlapján statikus táblák formájában elérhetővé teszi az általa előállított hivatalos statisztikai adatokat a felhasználók számára, emellett igény esetén eseti adatkiadásokat is teljesít.

A MEKH rendelkezik Tájékoztatási Politikával, amely a honlapján elérhető, valamint szintén nyilvános tájékoztatási tervvel és publikációs naptárral, amely tartalmazza az adatközlések tervezett időpontjait.

Az adatok kiadása, közzététele a tájékoztatási tevékenység vonatkozásában 2018. februárban kiadott főosztályvezetői utasítás alapján történik. A helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján elmondható, hogy a felhasználók ismerik és megszokták az adathozzáférés ilyen formáját, ugyanakkor az egyenlő hozzáférés és a tervezett, átlátható publikációs gyakorlat területén az elvben foglaltaknak való jobb megfelelés érdekében szükség van további fejlesztésekre a szervezet részéről.

Ennek keretében az Akkreditációs Bizottság indokoltnak tartja a honlapon elérhető, adatigénylésekkel kapcsolatos információk körének kibővítését, valamint az esetleges térítés szabályainak pontosabb meghatározását és nyilvánosságra hozatalát.

A szervezet honlapján a hivatalos statisztikai adatok külön menüpont alatt, almenüben érhetőek el. Ugyanazon menüponton belül, bár egy másik almenüben közli a szervezet a hatósági adatpublikációit is. Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a honlapon való elhelyezés erősebb elkülönítésével és további kiegészítő információ közzétételével a jövőben fokozottabban kell hangsúlyozni a különbséget a hivatalos statisztikai és a hatósági adatok között.

A MEKH a fentiek alapján az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a pártatlanság, objektivitás elvében foglalt elvárásoknak jelenleg részben felel meg.

2.1 A hivatalos statisztikákhoz történő egyidejű hozzáférés biztosított és megkülönböztetéstől mentes. Az előzetes hozzáférés esetei szabályozottak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH valamennyi hivatalos statisztika keretében előállított szakstatisztikára vonatkozóan jelentet meg nyilvánosan elérhető adatot, illetve kérésre eseti adatkiadást is teljesít. A MEKH előzetes hozzáférést nem biztosít adataihoz sem belső, sem külső felhasználók részére.

A szervezet honlapján a hivatalos statisztikai adatok a „Statisztika” menüpont alatt, egy „Hivatalos statisztika” almenüben érhetőek el. A „Statisztika” menüpont alatt találhatóak meg a hatósági adatpublikációk, illetve külön almenüben elhelyezett grafikonok, amelyek vegyesen tartalmaznak hivatalos statisztikai és hatósági adatokat egyaránt. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján – különös tekintettel egy kiemelt felhasználóval folytatott beszélgetésre – úgy ítéli meg, hogy a hivatalos statisztikai adatok egyéb, hatósági adatoktól való elkülönült megjelenítését és az adatok közötti minőségbeli és fogalmi különbségeket még erősebben kellene hangsúlyozni.

A statisztikai adatok közzétételét a MEKH-ban főosztályvezetői szinten kiadott, hivatalos statisztikai tájékoztatási tevékenységre vonatkozó eljárásrend alapján végzik, amely meghatározza a közzététel és az eseti adatkérések teljesítésének szabályait, ennek tartalma ugyanakkor nem nyilvános.

Az adatok közzétételének időpontjaira vonatkozóan a szervezet rendelkezik tájékoztatási politikával, valamint tájékoztatási tervvel és publikációs naptárral is. Megállapítható, hogy a publikációk időzítése elsősorban ahhoz kötődik, hogy a MEKH által az Eurostat felé küldött energiastatisztikai adatokat az Eurostat mikor hozza nyilvánosságra a honlapján.

2.2 A hozzáférhetőség szabályozása nyilvános.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai adatok közzétételét a MEKH-ban főosztályvezetői szinten kiadott, hivatalos statisztikai tájékoztatási tevékenységre vonatkozó eljárásrend alapján végzik, amely meghatározza a közzététel és az eseti adatkérések teljesítésének szabályait, ennek tartalma ugyanakkor nem nyilvános.

A MEKH rendelkezik a hivatalos statisztikára vonatkozó tájékoztatási tervvel és publikációs naptárral, amely elérhető a szervezet honlapján, és amely előzetesen megadja a közzétételi időpontokat az egyes statisztikai termékek vonatkozásában. A tájékoztatási naptár egy év időtartamot fed le, nyilvánosságra hozatala a megelőző év decemberében történik.

A MEKH honlapján elérhető szakstatisztikai módszertani dokumentáció tartalmaz információt az egyes szakstatisztikák közzétételi formáiról, ezek ugyanakkor csak a közzétett információk helyét jelölik meg, az eseti adatigénylésekre nem terjednek ki.

Emellett a MEKH Tájékoztatási Politikája, amely a honlapon szintén elérhető, röviden szól a tájékoztatási csatornákról, amely keretében általánosságban említi a statikus táblákat és az eseti adatigénylés lehetőségét is. Az eseti adatigénylések és az azokra vonatkozó térítés vonatkozásában a MEKH honlapja ugyanakkor nem ad részletes tájékoztatást a felhasználók számára, csupán a Főosztály email címét jelenítik meg, ahová az adatkérések, illetve egyéb kérdések továbbíthatók.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás alkalmával azt a benyomást szerezte, hogy a rendszeres felhasználók tisztában vannak az adatigénylések benyújtásának lehetőségeivel, illetve a szervezet rugalmas módon becsatornázza az egyéb, ügyfélszolgálati email címekre érkező kéréseket is. A hatékonyságot ugyanakkor

jelentősen növelné egy részletesebb tájékoztatás a honlapon, amely kitér az igényelhető térítés alkalmazásának mértékére és szabályaira is.

Az eseti adatigénylések teljesítéséért igényelhető díjszabásról rendelkezik a hivatalos statisztikai tájékoztatási tevékenységre vonatkozó belső eljárásrend, ennek alapján ugyanakkor a térítés alkalmazása – bár annak mértéke a szervezet önköltségszámítás rendjéről rendelkező 29/2015. MEKH szabályzata alapján kerülne megállapításra – a Főosztályvezető egyedi mérlegeléséhez kötött. Ezzel kapcsolatban az Akkreditációs Bizottság álláspontja az, hogy a térítés alkalmazását vagy mellőzését objektív szempontokhoz szükséges kötni, amelyek átláthatóak és egyformán alkalmazandóak valamennyi adatkérő esetében. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a MEKH eddig még nem állapított meg költségtérítési igényt adatkérővel szemben.

2.3 A publikált adatok körét, a statisztikai adatelőállítás folyamatát és az adatok közzétételi módját kizárólag szakmai döntések határozzák meg; a statisztikai közlemények kizárólag szakmailag, módszertanilag megalapozott kijelentéseket tartalmaznak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a hivatalos statisztikai tevékenységét elsősorban az Eurostat, illetve egyéb nemzetközi szervezetek által meghatározott módszertan szerint végzi. Az energiasztatistika európai uniós jogi kereteit az energiasztatistikáról szóló 1099/2008/EK parlamenti és tanácsi rendelet adja. Alapvető nemzetközi szintű dokumentum az ENSZ Statisztikai Bizottsága által készített International Recommendations for Energy Statistics (IRES 2016), valamint az Eurostat és a Nemzetközi Energiaügynökség közös energiasztatistikai módszertani útmutatója (Energy Statistics Manual, 2005). Az egyes energiahordozókra vonatkozóan külön-külön módszertani dokumentumok állnak rendelkezésre, amelyeket az adott szakstatisztikával foglalkozó munkatársak részleteikben ismernek és napi munkájuk során alkalmaznak. Az energiasztatistika minőségi kereteit az energiasztatistikáról szóló európai uniós rendelet alapján ötévente elvégzett minőségjelentés adja meg, amelynek eredményei az Eurostat honlapján elérhetőek.

Az adatok közzététele vonatkozásában a MEKH Tájékoztatási Politikája a tájékoztatás alapelvei között rögzíti a pártatlanság és objektivitás elvét. Ennek keretében kimondják, hogy

- a statisztikák összeállítása a statisztikai szempontok által meghatározott objektív alapon történik. Ezek a szempontok érvényesülnek az adatok előállításának egész folyamata és a tájékoztatás során egyaránt.

- a felhasználóknak módjuk van arra, hogy megismerjék az adatelőállítási folyamat során érvényesülő minőségi irányelveket, valamint az alkalmazott eljárásokat és módszereket.
- a források, fogalmak, módszerek, folyamatok és a tájékoztatási csatornák kiválasztása statisztikai megfontoláson, illetve nemzetközi jó gyakorlatok példáján alapul.
- a MEKH hivatalos statisztikai adatközléseinek, közleményeinek, kiadványainak, állásfoglalásainak, munkatársai megnyilatkozásainak tartalma és időzítése tárgyilagos és pártatlan, pártok és érdekcsoportok befolyásolásától mentes.

Az elvi szintű elköteleződés mellett a közzététel gyakorlati szabályát, eljárásrendjét az ezt a célt szolgáló főosztályvezetői utasítás tartalmazza. Az eljárásrend alapján a közzétételt az előre meghatározott időpontokat tartalmazó tájékoztatási naptárhoz köti a szervezet, a tartalom jóváhagyásáról a Főosztály vezetője dönt. A közzétételt ugyan a Kommunikációs osztályon keresztül intézi a Főosztály, ez azonban csak technikai lépés, tartalmi változtatás ekkor már nem történik az adatokon. A belső eljárásrend alapján az adatok közzétételével együtt a honlapon elérhető módszertani információk is frissítésre kerülnek. A módszertani dokumentációt a Statisztikai és Módszertani Osztály javaslata alapján a Főosztályvezető hagyja jóvá.

A közzétett adatokban felfedezett hiba esetén az a belső eljárásrendben, illetve a Tájékoztatás Politikában meghatározott módon, a felhasználók számára áttekinthetően és egyértelműen jelölve kerül javításra.

2.4 A hivatalos statisztikai közlemények tartalma és megjelenítése elválik az intézmény egyéb közfeladataitól és azok ellátása során tett nyilatkozataitól, intézkedéseitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A szervezet a honlapján létrehozott egy elkülönült, „Statisztika” elnevezésű menüpontot. A hivatalos statisztikai adatok a „Statisztika” menüpont alatt, egy „Hivatalos statisztika” almenüben érhetőek el. A hivatalos statisztikai adatok közzétételi időpontjait nem a MEKH egyéb tevékenysége, hanem a szakmai szempontok szerint összeállított, és előre közölt tájékoztatási naptár határozza meg.

Mindezek alapján elmondható, hogy a statisztikai tevékenység külön helyen szerepel a MEKH tartalomszolgáltatásai között. Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy a „Statisztika” menüpont alatt találhatóak meg a hatósági adatpublikációk is, illetve külön almenüben elhelyezve olyan grafikonok, amelyek – bár megfelelő forrásmegjelöléssel – vegyesen

tartalmazznak hivatalos statisztikai és hatósági adatokat egyaránt. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján – különös tekintettel egy kiemelt felhasználóval folytatott beszélgetésre – úgy ítéli meg, hogy a hivatalos statisztikai adatok egyéb, hatósági adatoktól való elkülönült megjelenítését és az adatok közötti minőségbeli és fogalmi különbségeket a jövőben még erősebben kellene hangsúlyozni.

A sajtóval való kapcsolattartásra a Főosztály vezetője nem jogosult, ugyanakkor a Főosztály által kidolgozott, újságíróknak szánt válaszok, szövegek szakmai tartalmán a Kommunikációs osztály nem változtat. Amennyiben a sajtóban megjelent hírre annak téves tartalma vagy egyéb ok miatt reagálni kell, azt a Főosztály vezetőjének javaslatára szintén a Kommunikációs osztály teszi meg, illetve kezdeményezi a sajtó helyreigazítást is.

3. Felhasználó-központúság

A MEKH hivatalos statisztikai termékei előállításának célja, hogy azok eljussanak a felhasználókhoz és megfeleljenek azok igényeiknek.

A felhasználók igényeinek és véleményének megismerése céljából a MEKH 2017-ben felhasználói elégedettség- és igényfelmérést végzett elsősorban a hivatalos energiastatisztikai feladatának ellátásával és az ahhoz kapcsolódó általános adatminőséggel összefüggésben. Emellett a MEKH folyamatos nyilvántartást vezet a szervezethez érkező eseti adatkérésekről, amelyekből szintén azonosíthatóak a felhasználói igények.

Ezen információk felhasználásra kerülnek a statisztikai publikációk tartalmának és megjelenési időpontjának meghatározásakor.

A felhasználói visszajelzések értékelése a statisztikai termelési folyamat értékelési szakaszában történik meg. Az elégedettség felmérés eredményei beépültek a statisztikai terület munkatervébe, amely a következő 1-3 év statisztikai fejlesztési tervét tartalmazza.

A MEKH-t a felhasználók a szervezet honlapján, e-mailben és telefonon is elérhetik. A statisztikai weboldal látogatottságát mérik és elemzik.

A MEKH a fő felhasználóival folyamatos kapcsolatban áll, az elérhető adatok köréről és azok elérhetőségéről külön összeállítást készít. Az adatok értelmezésében, elemzések készítésében, azok ellenőrzésében is részt vesznek a felhasználók igényeinek kielégítésére.

A MEKH az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a felhasználó-központúság elvében foglalt elvárásoknak megfelel.

3.1 A statisztikai szervezetek törekednek a felhasználók és igényeik megismerésére, dokumentálására.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a Hivatalos Statisztikai Szolgálat keretében végzett energiastatisztikai feladatainak ellátásával kapcsolatban 2017 szeptemberében pilot jelleggel elvégzett egy, hatvan kiválasztott rendszeres felhasználóra kiterjedő felhasználói elégedettség- és igényfelmérést. A felmérés elsősorban az általános adatminőséggel való elégedettségre vonatkozó kérdéseket tartalmazott az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexében, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt alapelvekkel összhangban. Ezen felül a tevékenységgel kapcsolatos további felhasználói igényekre, valamint a 2016 elején indult, a MEKH honlapján történő hivatalos statisztikai adatpublikáció ismertségére, illetve az ezzel kapcsolatos véleményekre irányult. A szervezet két évente tervezi végrehajtani a pilot eredményei alapján kidolgozott felhasználói elégedettség felméréseit, kiterjesztett személyi körben.

A felmérés mellett a felhasználók igényeinek megismerését segíti, hogy a Főosztályon folyamatos nyilvántartást vezetnek az adatkérésekről.

Mindezekon túlmenően a kiemelt felhasználókkal a Főosztály munkatársai szoros, közvetlen kapcsolatban állnak, és ennek során lehetőség van igényeik jobb megismerésére és a szervezet tevékenységébe történő beépítésére.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálata során – különös tekintettel a kiemelt felhasználóval való konzultációra – megállapította, hogy a felhasználói igények kiszolgálása magas szinten történik, az adatkérőket segítik az adatkéréseik precíz megfogalmazásában, a rendelkezésre álló információk alapján az adatkérőknek leginkább megfelelő adatok átadásában.

3.2 A felhasználók statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal való elégedettségét szisztematikusan és rendszeresen mérik, értékelik, az eredményeket kommunikálják, valamint felhasználják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A MEKH az első felhasználói igény- és elégedettségmérését 2017-ben hajtotta végre. A felmérés eredményéről belső összefoglaló készült a vezetők részére, nyilvános kommunikáció ugyanakkor nem történt.

Az elégedettség felmérés eredményei beépültek a statisztikai terület 2018. évi munkatervébe, amely a következő 1-3 év statisztikai fejlesztési tervét tartalmazza. A statisztikai munkaterv nyomon követése elsősorban a Statisztikai és Módszertani Osztály vezetőjének feladata, a Főosztály vezetőjének felügyelete mellett.

A 2017-ben végrehajtott felmérés egyik konkrét eredménye volt, hogy a felmérésben megjelenő felhasználói igény kielégítésére megfogalmazott intézkedéssel az éves és a havi jelentések vonatkozási időszaka és a publikáció időpontja közötti időt – a statisztikák alapjául szolgáló adatok rendelkezésre állása függvényében, ahol megengedhető volt a statisztikai termék minőségromlása nélkül – lerövidítették 2017. év végén.

A MEKH az adatkérések folyamatos nyilvántartása mellett két évente tervezi a felhasználói elégedettség és igényfelmérést megismételni, a megkérdezettek körének bővülésével, így a jövőben várható, hogy ezek a felmérések rendszeressé és a szervezet folyamataiba építetté válnak.

3.3 A statisztikai adatfelvételek tervezésénél figyelembe veszik a felhasználói igényeket.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a felhasználói igényeket az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) tervezése során, a hivatalos statisztikai tevékenységre vonatkozó munkaterv kialakításakor, valamint a statisztikai publikációk tartalmának és megjelenési időpontjának meghatározásakor veszi figyelembe.

A MEKH esetében hangsúlyozni kell, hogy az adatelőállítási tevékenység tartalmát alapvetően az európai uniós és egyéb nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek határozzák meg. Ennek megfelelően a legfontosabb felhasználói igények is az Eurostat és a Nemzetközi Energiaügynökség részéről jelennek meg. Ezen túlmenő igények adatgyűjtésekbe történő beépítésére a lehetőségek korlátozottak, de a be nem épített fejlesztési ötleteket rögzítik, és az igénylőnek visszajeleznek.

Mindezek ellenére a szervezet az egyéb felhasználói visszajelzések forrásaként használja egyrészt a felhasználói igényfelmérést, másrészt az eseti adatkérésekről vezetett nyilvántartást.

Ezen forrásokból jól beazonosíthatóak azok az igények, amelyek a hivatalos statisztikával szemben jelentkeznek. Ezek mellett fontos információforrás a kiemelt felhasználókkal folytatott két-, illetve többoldalú egyeztetés.

A felhasználói igények ilyen módon történő becsatornázása megtörténik a statisztikai adatfelvételi tervezési folyamatba (elsősorban az OSAP-tervezés keretei között), a szükségszerűen fennálló keretfeltételek figyelembe vétele mellett. A tervezés során megvizsgálják, hogy rendelkezésre állnak-e adminisztratív adatforrások, illetve azok statisztikai felhasználhatósága biztosított-e. Amennyiben új vagy bővített statisztikai adatfelvételre van szükség, a továbbiakban az OSAP-tervezés és OSAP-végrehajtás keretei között valósul meg.

Az Akkreditációs Bizottság számára bemutatott gyakorlat szerint rögzítik azokat a fejlesztési ötleteket, amelyeket nem tudnak teljesíteni és visszajeleznek a fejlesztési igény kérőjének.

3.4 A felhasználókkal való párbeszéd különböző kommunikációs csatornákon keresztül biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A kommunikációra több csatorna is rendelkezésre áll. Az e-mailes kommunikáció az energiasztisztikai kérdések fogadására létrehozott energiasztisztika@mekh.hu email címen, valamint a MEKH központi e-mail címén keresztül történik. A felhasználók hivatalos statisztikákkal kapcsolatos kérdéseire a statisztikai szakterület munkatársai válaszolnak. A telefonon érkező megkereséseket fogadják, azonban a nyomon követhetőség és az átláthatóság miatt elsődlegesen az e-mailek történő megkeresést preferálják.

A MEKH hivatalos statisztikai feladatot ellátó szervezetének elérhetőségei a MEKH hivatalos statisztikai aloldalán, valamint a KSH HSSz aloldalán is megtalálhatóak.

A MEKH a hivatalos statisztikai weboldal látogatottságát 2016 óta, míg a statisztikai tartalmak letöltéseit 2017 novembere óta méri a Google Analytics segítségével. A mérés eredménye megmutatja, hogy mely oldalak a legnépszerűbbek, melyek a fő céloldalak, illetve a legfőbb kilépő oldalak.

A web forgalmon kívüli, eseti adatkérések forgalmának mérésére a Főosztály 2014-től nyilvántartást vezet, amelyben rögzíti az adatkérés főbb jellemzőit, a teljesítés módját és

annak dátumát. A Főosztály a regisztrált – e-mailen, vagy telefonon érkező – adatkéréseket és azok sorsát folyamatosan figyelemmel kíséri.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni vizsgálat folyamán a rendszeres adatátadásokról és a kiemelt felhasználók számára történő rendszeres és ad-hoc adatkiadások rendszerét is megismerte. Az adatkiadás koordinációja a Főosztályon belül egy adatszolgáltatási referensi munkakört ellátó munkatárs kezében összpontosul, ő áll kapcsolatban az adatkérőkkel és egyeztet a szakterületi munkatársakkal a Főosztályon. A kiemelt adatfelhasználók ugyanakkor a szakterületi felelősök segítségével is igénybe veszik az adatkérés, illetve a kapott adatok értelmezésében.

A sajtóval való kapcsolattartás, az újságírók adatkéréseinek megválaszolása és az esetleges sajtóhírekre való reagálás a Főosztály szakmai előkészítését követően a Kommunikációs osztályon keresztül történik.

4. Koordináció és együttműködés

A MEKH aktívan, kezdeményező módon részt vesz a hivatalos statisztikával kapcsolatos hazai és nemzetközi munkacsoportokban, fórumokon és törekszik az energiaszisztematikát érintő közös kérdésekkel kapcsolatos egyeztetésekre, tapasztalatok megosztására.

Az Európai Unió és a Nemzetközi Energiaügynökség testületeiben a MEKH önállóan képviseli Magyarországot álláspontját, ugyanakkor a szükséges előzetes szakmai egyeztetést a KSH-val, illetve az esetlegesen érintett más szervezetekkel lefolytatják.

A fentiekén túlmenően a MEKH az Európai Statisztikai Rendszer tagjaként, mint egyéb nemzeti hatóság saját nevében továbbít adatokat az Eurostat felé, illetve más nemzetközi szervezetek, köztük elsősorban a Nemzetközi Energiaügynökség részére. Ez utóbbi adatküldések esetén jelenleg még nem történik meg a KSH tájékoztatása, amit a jövőben – a KSH által megadott iránymutatás szerint – biztosítani szükséges.

A MEKH munkatársai széles körben részt vesznek a különböző hazai és nemzetközi, energiaszisztematikával kapcsolódó képzéseken, tanfolyamokon, konferenciákon, ami biztosítja a szakmai tudás bővítését és megosztását a szervezeten belül.

Az Akkreditációs Bizottság a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján megállapította, hogy a MEKH a koordináció és együttműködés elvében foglalt elvárásoknak összességében megfelel.

4.1 A statisztikai szervezetek szorosan együttműködnek egymással.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH hivatalos statisztika területén folytatott más szervekkel való együttműködése jellemzően a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület és az Országos Statisztikai Tanács keretében valósul meg.

A MEKH javaslatára jött létre a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületen belül „Az energiahatékonysági indikátorok és a fizikai energiaáramlás-számlák összeállításához szükséges mutatók fejlesztése és összehangolása, az adatforrások bővítése” elnevezésű munkabizottság. Célja, hogy megvizsgálja, hogy az energiasztisztika területén, leginkább a környezeti számlák és az energiahatékonyság területén jelentkező, egyre fokozódó hazai és nemzetközi adatigények kielégítése érdekében hogyan lehetséges a különböző HSSz tagoknál létrejött hivatalos statisztikai adatokat felhasználni az új indikátorok képzésére. A munkabizottság feladata, hogy megvizsgálja a rendelkezésre álló adatokat és azok helyettesíthetőségét, valamint előkészítsen egy lehetséges adatátadást a MEKH felé.

A MEKH a fentiek mellett kétoldalú egyeztetéseket is folytatott más HSSz tagokkal, illetve külön megállapodás alapján működött együtt a KSH-val a Háztartási Költségvetés és Életkörülmény adatfelvétel energiasztisztikai vonatkozású kérdésekkel/adatkörökkel való kiegészítése érdekében. A felmérés adatainak a KSH általi ellenőrzéséhez a MEKH szempontokat fogalmazott meg, továbbá a hitelesség vizsgálatához fajlagos értékeket, értéktartományokat biztosított a KSH munkatársai számára. Mindeközben a MEKH munkatársai megismerhették a KSH kérdőív szerkesztési gyakorlatát, továbbá az adatgyűjtési folyamatba is belevághattak.

4.2 A statisztikai szervezetek a Kódex alapelveinek betartása mellett koordinálják és felügyelik a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében érintett háttérintézményeik munkáját.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A háttérintézményekkel kapcsolatos koordináció vizsgálata az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint nem releváns MEKH esetében, mivel nem rendelkezik a hivatalos statisztikák előállításában résztvevő háttérintézménnyel.

A belső koordináció csak Főosztályon belül értelmezhető a MEKH esetében, mivel csak a szervezeti egység lát el hivatalos statisztikai feladatokat. A hatósági adatgyűjtések, mint

adminisztratív adatforrások szempontjából történő egyeztetések is a főosztályi keretek között valósulnak meg a rendszeres munkába ágyazottan.

4.3 A statisztikai szervezetek a korszerű statisztikai ismereteket, megszerzett tudásanyagot megosztják egymás között a szakmai fejlődés minél hatékonyabb elősegítése érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH szervezetén belül minden munkatársra kiterjed a közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendeletben előírt képzési kötelezettség. Annak érdekében, hogy ebbe a rendszerbe ágyazottan a hivatalos statisztikával kapcsolatos kérdések is szerepet kapjanak, a MEKH akkreditáltatott egy külön szakmai képzést „Energiasztatistika alapjai” címmel, amelyen nem csupán a Főosztály munkatársai, hanem 2015. évi indulása óta a teljes szervezetből negyvenöt fő vett részt. Ennek köszönhetően az energiasztatistikával kapcsolatos alapvető ismereteket az adatelőállításban részt nem vevő, de az adatokat használó más munkatársak is elsajátíthatták.

Mindezek mellett a Főosztály munkatársai törekszenek minél több, nemzetközi képzésen történő részvételre. Ezek között a legfontosabbak az ESTP tanfolyamok, valamint a Nemzetközi Energiaügynökség által szervezett workshop-ok.

A belső tudásmegosztás leggyakoribb módja a tanfolyami anyagok közös mappában történő elérhetővé tétele, emellett a nemzetközi képzésekről minden esetben készül úti jelentés, amely szintén megismerhető minden munkatárs számára, illetve kiemelt jelentőségű esetekben külön szóbeli beszámolót is tartanak. Tekintettel arra, hogy a Statisztikai és Módszertani Osztály létszáma viszonylag alacsony, így a tudásmegosztás is elsősorban a napi munkába ágyazottan a kollégák közötti személyes kapcsolatokra építetten tud megvalósulni. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során azt tapasztalta, hogy a MEKH munkatársai kifejezetten törekszenek a nemzetközi gyakorlatok megismerésére és azok beépítésére a folyamataikba. Így például fizikai energiaáramlás számlák, mint új adatszolgáltatási kötelezettség bevezetése előtt kifejezetten az új feladat teljesítése érdekében vett részt több munkatárs is az új adatszolgáltatás gyakorlati összeállítását bemutató tanfolyamon és annak tapasztalatait később alkalmazták a saját gyakorlatukban.

A MEKH-n kívüli tudásmegosztás terén elsősorban a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület munkabizottságai, valamint más, hazai konferenciák játszanak szerepet.

Az Akkreditációs Bizottság felé igényként jelent meg a szervezet részéről a KSH saját belső képzéseinek lehetőségeihez mérten szélesebb körű kiterjesztése a HSSZ más tagjai számára, ami új lehetőséget nyújtana az ismeretek megosztására.

4.4 A statisztikai szervezetek összehangolt álláspontot képviselnek a nemzetközi szakmai kérdésekben.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti egyéb nemzeti hatóságnak minősül, és állít elő, illetve továbbít európai statisztikát az Eurostat felé.

Az energiastatisztikáért felelős egyéb nemzeti hatóságként a MEKH képviseli Magyarországot az Eurostat energiastatisztikai munkacsoportjában (Energy Statistics Working Group – ESWG). A munkacsoport a Környezeti statisztikák és számlák igazgatói értekezlete (DIMESA) egyik szakértői csoportjaként működik, amely az Európai Statisztikai Rendszer Bizottságnak (ESR Bizottság) számol be. A MEKH önálló álláspontot képvisel a munkacsoportban. A DIMESA és az ESR Bizottság ülésein a hivatalos álláspont kialakítása közösen történik.

A MEKH törekszik arra, hogy minél több fórumon képviselje a szakterületet, így az ESWG által létrehozott munkacsoportok közül a MEKH hivatalos statisztikai területe képviseltette magát a 2015-ban és 2016-ban működő CHP (kapcsolt villamos energia és hőtermelés) munkacsoportban, melynek célja a 2012/27/EU irányelvnek megfelelő CHP kérdőív tervezetének a megvitatása volt. Ezen túlmenően, jelenleg az előzetes energiamérleg előállítási lehetőségének megvizsgálására létrehozott Early Balances Task Force tagjaként vállal aktív szerepet az energiastatisztikai fejlesztés terén.

A Tanács mellett működő Statisztikai Munkacsoportban a tagállami képviseletet a KSH látta el, ugyanakkor a tagállami álláspont kialakítása, illetve később a jogharmonizációval kapcsolatos ügyintézés a két szervezet szoros együttműködésében történt.

A fentiekben túlmenően a MEKH képviseli Magyarországot az ENSZ Statisztikai Munkacsoportja keretében működő Oslo Group on Energy Statistics fórumon, illetve a Nemzetközi Energiaügynökség energiastatisztikai munkacsoportjában.

4.5 A statisztikai szervezetek együttműködnek a nemzetközi adatátadások végrehajtása során.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti egyéb nemzeti hatóságként az alábbi uniós jogszabályok alapján állít elő, illetve továbbít európai statisztikát az Eurostat felé.

- Az Európai Parlament és a Tanács 1099/2008/EK rendelete az energiastatisztikáról
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1952 rendelete a földgáz- és villamosenergia-árakra vonatkozó európai statisztikáról és a 2008/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;
- A Tanács 2009/119/EK irányelve a tagállamok minimális kőolaj- és/vagy kőolajtermék-készletezési kötelezettségéről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

Az Eurostat részére az adattovábbítás az eDAMIS rendszeren keresztül történik, amelynek a koordinációját a KSH látja el.

A MEKH az egyéb nemzetközi szervezetek részére is ad át adatokat, ezek közül a legfontosabb a Nemzetközi Energiaügynökség, amelynek részére a szervezet havi, negyedéves és éves gyakorisággal küld adatokat. A Nemzetközi Energiaügynökség közös kérdőívet alkalmaz az Eurostattal és a UNECE-vel, így az előállítási módszertanok és az eredmények megegyeznek. Az adattovábbítás a Nemzetközi Energiaügynökség elektronikus adatküldő rendszerén keresztül történik.

Az Akkreditációs Bizottság a megismert gyakorlat alapján megállapította, hogy a MEKH nemzetközi adatszolgáltatásai határidőre, az adatelőállítási folyamatba ágyazottan történnek, a szükséges együttműködés az egyéb érintett szervezetekkel megtörténik. A nemzetközi adatszolgáltatásokról ugyanakkor a Központi Statisztikai Hivatalt – amennyiben az adatkérés koordinációja nem ott történt – eddig nem tájékoztatták.

5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a MEKH-n belül a hivatalos statisztikával összefüggő jelenlegi feladatokat megfelelő pénzügyi és emberi erőforrás rendelkezésre állása mellett tudják ellátni. A jövőben bevezetni tervezett minőségirányítási keretrendszer működtetése ugyanakkor felveti további erőforrás bevonásának az igényét, amelyet a tervezett fejlesztés sikeres megvalósítása és gyakorlati alkalmazása érdekében biztosítani szükséges.

Az akkreditációs eljárás során rendelkezésre álló információk alapján az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint a MEKH a megfelelő szervezeti erőforrások és képességek elvében foglalt ismérvek elvárásainak megfelel.

5.1 A statisztikai szervezetek számára biztosítottak a pénzügyi erőforrások ahhoz, hogy a hivatalos statisztikai tevékenység az elvárásoknak megfelelő szinten valósuljon meg.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Magyarország költségvetésében a MEKH költségvetése az I. Országgyűlés fejezet 23. alcímen önállóan került meghatározásra. A MEKH költségvetési szempontból fejezetet irányító szervi jogállással bíró központi költségvetési szerv, így a szervezet költségvetési önállósága biztosított.

Az Akkreditációs Bizottsággal ismertetett gyakorlat szerint a szervezeten belül a beruházások, ezen belül az informatikai fejlesztések, éves tervezése, valamint a közbeszerzési terv összeállítása során külön felméri a hivatalos statisztikai feladatok ellátásához kapcsolódó finanszírozási igényt, ennek során a Főosztályvezetőnek van lehetősége arra, hogy az igényeket egyeztesse a gazdálkodási, illetve az informatikai területtel. A helyszíni látogatás során a különböző szakterületek képviselői megerősítették, hogy az együttműködés során minden releváns hivatalos statisztikai igény beépítésre szokott kerülni a MEKH szervezetének beszerzésekkel kapcsolatos dokumentumaiba.

5.2 A statisztikai szervezetek biztosítják a megfelelő tudással, képességekkel és készségekkel rendelkező, megfelelő létszámú emberi erőforrást.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH-ban csak a Főosztály dolgozói végeznek hivatalos statisztikai tevékenységet. Ezen belül a Statisztikai Módszertani Osztály munkatársai kizárólag hivatalos statisztikai feladatokat látnak el az alábbi létszámban:

- 3 fő statisztikus,
- 1 fő statisztikai minőségbiztosítási és módszertani szakértő,
- 1 fő statisztikai szakértő,
- 1 fő statisztikai módszertani referens,
- 1 fő osztályvezető.

A Főosztályon a továbbiakban a következő személyek vesznek még részt a hivatalos statisztikát érintő feladatokban:

- Főosztályvezető,
- 1 fő adatszolgáltatási referens munkakörben dolgozik, aki – egyéb feladatai mellett – a hivatalos statisztika tájékoztatási folyamataiban is részt vesz,
- 1 fő jogász, aki a teljes Főosztály munkáját segíti.

A Statisztikai és Módszertani Osztály tevékenységében átmenetileg megbízási szerződés alapján 1 fő külső szakértő vesz részt, a hivatalos statisztikával összefüggő minőségbiztosítási keretrendszer kidolgozásában.

A Hatósági Kapcsolatok Osztálya négy munkatársának feladata úgy kapcsolódik a hivatalos statisztikai tevékenységhez, hogy ők gondozzák azokat a hatósági adatállományokat, amelyeket a hivatalos statisztikai tevékenység során is felhasználnak, így közöttük és a Statisztikai és Módszertani Osztály dolgozói között igen szoros a munkakapcsolat.

Az átmenetileg megnövekedett munkaigény biztosítására jó példa, hogy bizonyos, időleges, de nagy mennyiségű kiegészítő adminisztratív feladatra, mint az expedálás, a Főosztály diákmunkaerő kölcsönzését vette igénybe, amely igényt a MEKH a Beszerzési Terv tervezési és megvalósítási folyamatába illeszkedően biztosított a Főosztály számára.

Állandó új munkaerő felvétele elsősorban új közfeladatok megvalósításához kötött, és a MEKH elnökének felterjesztett előterjesztés alapján kerül jóváhagyásra. Tekintettel arra, hogy az energiastatisztika területe speciális tudást és szakmai tapasztalatot igényel, a Főosztály minden esetben részt vesz a pályázati feltételek kidolgozásában, és a jelentkezők meghallgatásában, míg a végső felvételt a MEKH elnöke hagyja jóvá.

A speciális képesítési elvárások meghatározása a MEKH egyes feladatkörökhöz tartozó képesítési előírásokról szóló belső szabályzata (22/2017. MEKH szabályzat a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalban az egyes feladatkörök ellátásához szükséges képesítési előírásokról) alapján történik.

Ennek alapján minden statisztikával foglalkozó munkatárs felsőfokú végzettséggel rendelkezik, döntően mérnök vagy közgazdász diplomával, illetve egy fő matematikus

végzettségű. Minden kolléga rendelkezik közigazgatási szakvizsgával és rendszeresen részt vesznek a kötelező közigazgatási továbbképzési programban. A Statisztikai és Módszertani Osztály két munkatársa emellett hivatalos statisztikai szakközgazdász/szaktanácsadó végzettséget is szerzett a Nyugat- Magyarországi Egyetem KSH-val közös képzésén, amely képzettség megszerzését a MEKH tanulmányi szerződéssel is támogatta.

A közszolgálati jogviszony létesítésére, módosítására, megszüntetésére és megszűnésére vonatkozó szabályokat a MEKH elnökének a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal közszolgálati szabályzatáról szóló 2/2015. (VI. 8.) MEKH utasítása tartalmazza.

5.3 A statisztikai szervezetek biztosítják munkatársaik számára a szakmai tudásuk és képességeik fejlesztéséhez szükséges képzést.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH, mint szervezet, a közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, így a Főosztály munkatársai is kötelesek az ott előírt képzési előírásokat teljesíteni.

Annak érdekében, hogy a kötelező közigazgatási képzések is szakmailag hasznos ismereteket közvetítsenek, a MEKH akkreditáltatta saját, „Energiastatisztika alapjai” című képzését, amelyen annak 2015-ös indulása óta eddig 45 fő vett részt, köztük a MEKH számos, más területen dolgozó munkatársa. Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint ez a gyakorlat hozzájárul ahhoz, hogy a szervezeten belül más szakterületek is jobban megismerjék a hivatalos statisztikai terület munkáját.

A fentiekén túlmenően a Főosztály munkatársainak volt lehetősége informatikai ismereteik fejlesztésére is erre irányuló képzéseken való részvétel útján.

A képzések rendszeresen tervezettek, részei a szervezet éves képzési tervének. Az ismertett gyakorlat alapján a képzési terv esetében a szervezeti egységek jelezhetik igényeiket, illetve a vezetők tehetnek képzési javaslatot a kollégáik vonatkozásában.

A MEKH a lehetőségeihez mérten támogatja a munkatársak széleskörű részvételét az Eurostat által szervezett ESTP tanfolyamokon, valamint a Nemzetközi Energiaügynökség energiastatisztikai képzésén. Ezen képzések tervezése a külföldi kiküldetési terv és a Beszerzési Terv összeállításának része, korlátját a rendelkezésre álló erőforrások jelentik. Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a jövőben törekedni kell az ESTP kurzusokon,

illetve egyéb nemzetközi szervezetek által rendezett tudáscserét biztosító programokon való még intenzívebb részvételre.

A Főosztály a fentiek mellett tanulmányi szerződéssel támogatja munkatársainak részvételét a Nyugat- Magyarországi Egyetem KSH-val közös képzésén is, amelynek keretében 2016-ban a Statisztikai és Módszertani Osztály két munkatársa szerzett hivatalos statisztikai szakközgazdász/szaktanácsadó végzettséget.

5.4 A statisztikai szervezetek biztosítják az infrastrukturális, ezen belül az infokommunikációs erőforrások megfelelő mennyiségét és minőségét.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH rendelkezik Informatikai Stratégiával, amely közvetlen említést nem tesz a hivatalos statisztikai tevékenységgel összefüggő feladatokról, ugyanakkor – a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján – az ezen a téren végrehajtott fejlesztések kapcsolódnak az Informatikai Stratégiában megfogalmazott, modern technológiák alkalmazásával kapcsolatos elvárásokhoz.

Ennek megfelelően az elmúlt évek legfontosabb informatikai fejlesztése a hivatalos statisztika területén a MEKH saját elektronikus adatgyűjtő rendszerének kialakítása volt. A Statisztikai Információs Adattár egy – a kiemelt adatszolgáltatók által a helyszíni látogatás során is megerősítetten – jól használható, felhasználóbarát rendszer, amelynek funkcionalitását a MEKH folyamatosan kiterjeszti. A kiterjesztés elsődleges célja az adatszolgáltatói terhek csökkentése elsősorban a beépített ellenőrzések számának növelésével, de jelenleg tervezett az elektronikus ügyintézés szabályainak való megfelelés biztosítása, valamint a rendszer ügyvitelt támogató egyéb rendszerekkel való összekötése.

Az informatikai fejlesztések tervezése a MEKH informatikai szakterületével együttműködésben történik. Ennek során a szakmai specifikációt minden esetben a Főosztály állítja össze, és bár nem vesznek részt külső fejlesztő kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás során a közbeszerzési bírálóbizottságban, de eljárásba bevont személyként a benyújtott ajánlatokat látják, a megvalósítás során pedig részt vesznek a tesztekben és a teljesítésigazolást is az informatikai területtel közösen állítják ki.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során elhangzottak alapján megállapította, hogy a hivatalos statisztikai igényekhez kapcsolódó informatikai beszerzések, fejlesztések megvalósítása zökkenőmentesen, a szakterületek megfelelő együttműködésével valósul meg.

5.5 A statisztikai szervezetek a hivatalos statisztikai tevékenység erőforrásait elkülönítetten jelenítik meg nyilvántartásaikban.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH-n belül a hivatalos statisztikai tevékenységek költségeinek számítása, megjelenítése jelenleg az alábbi módon valósul meg:

2017 folyamán kialakításra és 2018 januárjától alkalmazásra került a Főosztály szervezeti kódjának alábontásával egy olyan hatjegyű szervezeti egységkód, amelyet alkalmazva az egyes kötelezettségvállalásokhoz rendeltén elkülöníthetővé válnak a kizárólag a hivatalos statisztikai igényeket szolgáló beszerzések.

Emellett, a szervezeti kód alábontásával megjeleníthető a hivatalos statisztika emberi erőforrás igénye és ennek alapján a személyi jellegű ráfordítások összege is.

Az olyan beszerzések, dologi kiadások esetében, amelyek nem kizárólag a hivatalos statisztika igényeit szolgálják, valamint a kiadások felmerüléskor a hivatalos statisztikára közvetlenül el nem számolható közvetett költségek körében a hivatalos statisztikára vonatkozó rész meghatározása a meglévő költségfelosztási rendszer alkalmazásával, célszerűen megválasztott vetítési alapok segítségével - a jelenlegi - kormányzati funkciók szerinti költségek meghatározására használt módszerek alkalmazásával történik.

Mindezek alapján a fenti módszerrel a hivatalos statisztikai tevékenység költsége mérhető.

A hivatalos statisztika költségeinek mérésére a fentiekén túl a MEKH alkalmazza az OSAP tervezés során használt egyszerűsített költségmodellt, amely bázis alapú tervezés útján a kitöltött mezők átlagos száma, a kitöltés gyakorisága, illetve az adatszolgáltatók száma alapján becsülte meg az egyes adatgyűjtések előállítási költségét.

Amennyiben az Akkreditációs Bizottság ajánlása alapján a kormányzati funkciókódok között a hivatalos statisztikai tevékenység is megjelenítésre kerül, úgy a jövőben a könyvelésben és ennek alapján a szervezet beszámolójában is meg tud jelenni majd ez a terület, és információval tud szolgálni mind az adatszolgáltatók, mind a felhasználók, illetve a HSSz többi tagja számára.

6. Hatékony működés

A MEKH hivatalos statisztikai tevékenysége során elsősorban két típusú adatforrásra épít: statisztikai adathételekre és a MEKH hatósági tevékenysége során gyűjtött adatokra. A hatósági és statisztikai adatok előállítására egyaránt a Főosztályon belül, de elkülönülten két osztály közreműködésével történik. A hatékonyság érdekében a hatósági adatokat rendszeresen felülvizsgálják az adatok statisztikai felhasználhatóságának szempontjából, ezt a statisztikai termelési folyamatba építetten rendszeresen elvégzik, az adatszolgáltatói terhek figyelembevételével.

A MEKH adatgyűjtései az erre a célra kialakított elektronikus adatgyűjtő rendszeren, a Statisztikai Információs Adattáron belül valósulnak meg. A szervezet törekszik a rendszer folyamatos fejlesztésével könnyíteni az adatszolgáltatást, amelynek során rendszeresen egyeztet az adatszolgáltatókkal is.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint, különös tekintettel a helyszíni látogatás során folytatott adatszolgáltatói konzultáció alapján a Statisztikai Információs Adattár könnyen használható, az adatszolgáltatói igények és kérdések megfelelően kerülnek kiszolgálásra.

A Statisztikai Információs Adattár elektronikus ügyintézését lehetővé tevő továbbfejlesztése az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint – a jogszabályi kötelezettségeknek való megfelelés mellett – tovább egyszerűsítene az adatszolgáltatókkal való kapcsolattartást és biztosítaná annak hitelességét, biztonságát.

A MEKH az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a hatékony működés elvében foglalt elvárásoknak megfelel.

6.1 A statisztikai adathételek tervezése során az adatszolgáltatói teher csökkentése, illetve a Hivatalos Statisztikai Szolgálat működési hatékonysága érdekében az adatforrások felmérése és a statisztikai adathételek ezek alapján történő rendszeres felülvizsgálata a hivatalos statisztikai tevékenység integrált része.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH az adatszolgáltatói teher mérését alapvetően az OSAP kérdőíveken megadott kitöltési idő adataira, valamint a KSH által kidolgozott egyszerűsített standard költségmodellre alapozva méri. A mérés megvalósul az OSAP általános éves értékelése során, valamint szervezeten belül megjelent a 2017-ben kitöltött belső

minőségjelentésekben és a 2018-ban elvégzett célzott adatszolgáltatói tehermérésről szóló elemzésben.

A mérés mellett a MEKH az adatszolgáltatói teher csökkentésének lehetőségeit az OSAP tervezési folyamatába építetten vizsgálja. Ennek során törekednek a párhuzamos adatbekerések minimalizálására, megszüntetésére. Az adatszolgáltatói terhek csökkentése érdekében a MEKH kifejezetten keresi az adminisztratív adatok felhasználásnak lehetőségeit. A szervezet folyamatba építetten évente egyeztet a hatósági célú adatgyűjtési statisztikai célú hasznosíthatóságáról, és ennek során lehetőség van arra, hogy a statisztikai igények beépüljenek a hatósági adatfelvételekbe.

Az energiasziszatika sajátosságai miatt a MEKH adminisztratív adatforrásain kívül egyéb másodlagos adatforrásként más hatósági nyilvántartások nem használhatóak, ugyanakkor a jövőben – amennyiben annak jogi feltételei fennállnak – hasznosnak ítélnék más HSSz szervek által statisztikai célra gyűjtött adatainak használatát.

A MEKH valamennyi adatgyűjtése elektronikus úton, az erre a célra fejlesztett Statisztikai Információs Adattár rendszerben történik. Az elektronikus űrlapok tartalmi és technikai tesztelése az űrlapok adatgyűjtő rendszerben történő publikálása előtt minden esetben megtörténik. A rendszer fejlesztése, illetve a kérdőívek kialakítása során a MEKH bevonja egyes kiemelt adatszolgáltatóit is, javaslataikat lehetőség szerint beépíti a fejlesztésekbe.

Az Akkreditációs Bizottság, az adatszolgáltatókkal folytatott konzultáció során szerzett benyomásai alapján megállapítható, hogy a szervezet tevékenységének integrált részeként kezeli a hatósági és a statisztikai adatfelvételek összehangolását, valamint az adatszolgáltatói igények és kérések felmérését, és azok beépítését az adatgyűjtési folyamatba.

6.2 A statisztikai szervezetek egyensúlyra törekednek az elérni kívánt minőség, a felhasználandó erőforrások mennyisége és az adatszolgáltatói terhek nagysága között.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A felhasználható erőforrások tervezése a MEKH szervezetében a szokásos költségvetési tervezés során valósul meg, éves gyakorisággal. Az éves tervezés részeként készül el a Beszerzési Terv, amely végrehajtásának ellenőrzése a MEKH általános kontroll folyamatainak részeként történik meg.

Az Európai Unió igényei és az általában ezzel összhangban felmerülő hazai energiapolitikai igények folyamatosan újabb és újabb követelményeket fogalmaznak meg az energiaszisztikával szemben, ezek jelentik az alapvető kereteket az erőforrás igények és az adatszolgáltatói terhek mérése során.

Az adatszolgáltatói terhek tervezésére a MEKH a KSH által az éves OSAP tervezés kapcsán kialakított egyszerűsített standard költségmodellt alkalmazza, de a MEKH az Eurostat Cost project kezdeményezése körében is állított elő adatot az adatszolgáltatói terhekről és az egyes adatfelvételek költségeiről.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni vizsgálata során szerzett benyomása alapján, ezen igények kielégítésére az adatszolgáltatói terhek mérésével összhangban fogalmazódnak meg olyan intézkedések, amelyek a felhasználói igények figyelembe vétele mellett lehetőséget adnak a lehető legkisebb teher melletti statisztikai termékek előállítására.

6.3 A statisztikai szervezetek az alkalmazott IT eszközöket a lehetséges mértékben harmonizálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH rendelkezik Informatikai stratégiával, amelynek célja annak biztosítása, hogy a MEKH informatikai erőforrásainak felhasználása hosszabb távon is a szervezet céljai érdekében történjen meg, azok elérését szolgálja minél hatékonyabban. Az Informatikai Stratégia közvetlenül nem rendelkezik a hivatalos statisztikával összefüggő célkitűzésekről, de azok levezethetőek az általános célokból.

A MEKH jól elhatárolt feladatköréből következően a fejlesztések előkészítése során jellemzően csak belső egyeztetéseket folytat le. Mivel a MEKH teljes informatikai rendszerének felügyeletét a MEKH Informatikai Főosztálya látja el, aki aktív résztvevője az összes fejlesztésnek, így az ő feladatkörükbe tartozik a párhuzamos fejlesztési igények szűrése és integrálása.

Az elektronikus statisztikai adatgyűjtő rendszer (Statisztikai Információs Adattár) a hatósági adatgyűjtő rendszer (Energiainformációs Adattár) funkciói és tapasztalatai alapján került kialakításra. Mindkét rendszer esetében a szakmai felelős a Főosztály, ennek keretében a Főosztály dolgozza ki a Statisztikai Információs Adattár szakmai specifikációját, valamint részt vesz a fejlesztések tesztelésében és az informatikai területtel közösen állítja ki a külső fejlesztő részére a teljesítésigazolást. Mindez biztosítja, hogy az informatikai rendszerek a változó statisztikai igényeknek megfeleljenek.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni vizsgálata során – különös tekintettel az informatikai terület képviselőjével folytatott konzultációra – megállapította, hogy mindkét rendszer folyamatos fejlesztés alatt áll, törekedve a statisztikai igények minél magasabb szintű kiszolgálására. A jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani a Statisztikai Információs Adattár elektronikus ügyintézésre való alkalmassá tételére, amely egyszerre jogszabályi kötelezettség és lehetőség arra, hogy az adatszolgáltatókkal való kommunikáció hitelesebb és biztonságosabb legyen. Ennek során a szervezet a statisztikai feladatokat

ellátó munkatársak terheit is csökkenteni kívánja, és keresi annak a lehetőségét, hogy a rendszer használata hogyan támogatható a különböző, MEKH-n belül használt ügyviteli alkalmazásokkal való kapcsolat kialakítása segítségével.

6.4 A statisztikai szervezetek a szakmai és támogató tevékenységeket megfelelően dokumentálják és vezetői eszközökkel nyomon követik a transzparencia és vezetői döntéstámogatás érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a hivatalos statisztikai adatelőállítási és a támogató folyamatait a jogszabályi előírásokban rögzített kötelező dokumentációs feladatokon túl a széles körű belső szabályozó eszközöknek megfelelően is dokumentálja.

A MEKH a hivatalos statisztikai tevékenység körébe tartozó adat-előállítási folyamatok végrehajtásához a szervezeten belül jellemzően műszaki infrastruktúra, gazdálkodási, HR és informatikai (elektronikus adatgyűjtési és adatfeldolgozási rendszer működtetése) szolgáltatást vesz igénybe. A szükséges folyamatokat a hivatali eljárásrendnek megfelelően dokumentálják. (MEKH utasítás a MEKH Szervezeti és Működési Szabályzatáról (1/2015. (II. 9.); MEKH utasítás a MEKH közszolgálati szabályzatáról (2/2015. (VI. 8.)), és a kapcsolódó belső szabályzatok (29/2015. MEKH szabályzat az önköltség számításáról; 19/2017. MEKH szabályzat az ideiglenes külföldi kiküldésekről, valamint belföldi kiküldetésekről)) A MEKH gazdálkodási alapinformációi, a költségvetési beszámolók adatai elérhetőek a szervezet honlapján.

A hivatalos statisztikai tevékenységhez kapcsolódó, a folyamatba épített vezetői kontroll eszközként számos formalizált beszámolási csatorna áll rendelkezésre. A MEKH Éves Munkatervének végrehajtásáról szóló beszámoló, melynek célcsoportja a MEKH felső vezetése; a MEKH éves tevékenységéről szóló Országgyűlési Beszámoló, mely a nyilvánosság számára készül; illetve eseti (elsősorban szóbeli) tájékoztatók, jelentések, melyek az ESFO főosztályvezetője, az általános elnökhelyettes vagy a MEKH elnöke részére szólnak. A nagyobb léptékű éves adatgyűjtések feldolgozásának nyomon követéséhez év közben heti, kétheti gyakoriságú, ügyintézői szintre lebontott előrehaladási jelentések is készülnek, amely alapján a vezető késedelem vagy egyéb probléma esetén időben beavatkozhat a folyamatba.

A hivatalos statisztikai területen 2017 folyamán készültek önértékelő kérdőívek és belső minőségjelentések is, amelyek eszközül szolgálnak a hivatalos statisztikáért felelős vezető számára a statisztikai termékek és statisztikai folyamatok minőségének ellenőrzésére.

7. Minőség iránti elkötelezettség

A MEKH által előállított szakstatisztikák minőségi követelményeit jelentős részben az Eurostat jogszabályi elvárásai határozzák meg, amelyeknek való megfelelést a MEKH megfelelően dokumentálja.

Az európai uniós követelményeken túlmenően a MEKH 2015-ben megkezdte hivatalos statisztikai tevékenységének vonatkozásában saját minőségügyi keretrendszerének kialakítását. A minőségügyi keretrendszer egyes elemeit a szervezet már kidolgozta, és megkezdte azok alkalmazásának tesztelését. Ennek megfelelően került sor a folyamatok megtervezésére és dokumentálására, az erőforrás igény tervezésére, a folyamat- és termékminőség indikátorok körének meghatározására, valamint 2017-ben az egyes szakstatisztikákra vonatkozóan belső minőségjelentések, és az egyes adatfelvételekre önértékelő jelentések elkészítésére.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során meggyőződött arról, hogy a MEKH által megfogalmazott és írásban rögzített minőségi követelmények a gyakorlatban léteznek, az adatrögzítés, adatelőkészítés folyamatszakasz tekintetében létezik a gyakorlatban minőségmérés, minőségértékelés és minőségjavítási eljárások. A Kódexnek való teljesebb körű megfelelés érdekében a már elvégzett feladatokra építve a jövőben folytatni szükséges az egységes minőségügyi keretrendszer kialakítását és ezt követő működtetését.

A MEKH az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a minőség iránti elkötelezettség elvében foglalt elvárásoknak jelenleg részben felel meg.

7.1 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjét nyilvánosan hozzáférhető keretrendszer definiálja.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A MEKH jelenleg többféle minőségmenedzsment eszközt alkalmaz a hivatalos statisztikai tevékenysége során.

Ilyen minőségmenedzsment eszköznek tekinthetőek az Eurostat és a Nemzetközi Energiaügynökség minőségi elvárásai, de az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexe, illetve a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe is.

Egységesen definiált és működő minőségmenedzsment rendszer ugyanakkor még nem működik a szervezetben, az jelenleg kialakítás alatt áll.

A fentiekre tekintettel az akkreditációs eljárás során megismert dokumentumok és gyakorlat alapján az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a minőségmenedzsment teljes folyamata nem, de bizonyos elemei definiálásra és írásban rögzítésre kerültek a szervezetben. A jelenlegi minőségmenedzsment elemek folyamatos fejlesztés alatt állnak, amelyek a mérhetőségre vonatkozó dokumentációk formai és tartalmi elemeit bővítik.

A keretrendszer dokumentumai a Főosztályon belül nyilvánosak, a statisztikai termékekre és folyamatokra vonatkozó minőségmenedzsment-eszközök elsajátítása több formális képzésben történik, így az „Energiastatisztika alapjai” a Nemzeti Közszolgálati Egyetem akkreditált képzésén, illetve a MEKH-t segítő külső szakértő által, a statisztikai adatelőállítási folyamatban részt vevők számára tartott konzultáción, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem hivatalos statisztikai posztgraduális képzése, illetve ESTP kurzusok keretében.

Az akkreditációs eljárás során megállapítható volt, hogy az adatelőállítási folyamatban közreműködő munkatársak ismerik és alkalmazzák a feladatellátásához kapcsolódó, megfelelő adatminőséget biztosító definíciókat és követelményeket.

Annak ellenére, hogy a fenti eszközök jelenleg még fejlesztés alatt állnak, az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a kezdeményezések megfelelő alapját képezik a tervezett minőségirányítási rendszer kialakításának.

7.2 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjének megvalósulását megfelelő szervezeti, működési szabályok támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH Szervezeti és Működési Szabályzata a Főosztály feladatai között rögzíti a statisztikai minőségirányítási rendszer kidolgozását és működtetését (2. függelék az 1/2015. (II. 9.) MEKH utasításhoz, 12. pont 2/d.), továbbá a Főosztály Ügyrendje ezt a Statisztikai és Módszertani Osztály feladatává teszi, ilyen módon tehát a minőségirányítás felelőse a Főosztály vezetője, illetve a Statisztikai és Módszertani Osztály osztályvezetője. Ez az előírás részletezve megjelenik a Főosztály Ügyrendjében is.

A Statisztikai és Módszertani Osztályon külön statisztikai minőségbiztosítási szakértői munkakör került kialakításra. A minőségbiztosítási szakértő részt vesz a statisztikai minőségbiztosítási rendszer kidolgozásában és működtetésében, ennek keretében részt vesz a minőségügyi célok meghatározásában, a statisztikai termék és statisztikai folyamat

minőségével kapcsolatos belső és külső jelentések elkészítésében, folyamatosan nyomon követi a minőségbiztosítási módszerek alkalmazását, valamint részt vesz a statisztikai termelési folyamat minőségbiztosítási rendszerének felügyeletében, működtetésében, elemzésében és folyamatos fejlesztésében. Emellett a hivatalos statisztikai szakterület minőségmenedzsmenttel összefüggő tevékenységét nagy tapasztalattal rendelkező külső szakértő is segíti.

7.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatok minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a folyamatminőséget fejlesztik.

7.4 A statisztikai adatelőállítási folyamat termékeinek minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a termékminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismérvek elvárásainak részben megfelel.

A MEKH az adatelőállítási folyamatában különböző minőségügyi eszközöket alkalmaz. A mintavételes adatfelvételeknél minden évben mintavételi tervek készülnek és a minták értékelése is rendszeresen megtörténik.

A statisztikai adatelőállítás minőségére vonatkozó elvárások tervezése kapcsán 2017-ben a 2016. tárgyévre vonatkozóan belső minőségjelentések és önértékelő kérdőívek kerültek kitöltésre, amelyeket a szervezet a jövőben a fejlesztés alatt álló minőségirányítási keretrendszer részeként rendszeres időközönként elő kíván majd állítani.

A MEKH továbbá az energiaszisztkáról szóló 1099/2008/EK rendelet alapján ötévente minőségjelentést állít össze (Eurostat – Quality report of European Union energy statistics). Erre legutóbb a 2014. tárgyévre vonatkozóan került sor. Az Eurostat az Európai Unió energiaszisztkái tekintetében a tagállami minőségjelentések alapján a minőségre vonatkozó elemzést végzett, amelynek eredményeit összefoglaló jelentését 2017. decemberében tette közzé.

2014-2015 folyamán a MEKH, mint egyéb nemzeti hatóság részt vett az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexe alapelveinek megvalósulását vizsgáló, az Európai Statisztikai Rendszer által végrehajtott ún. „Peer-review”-ban, amelynek során önértékelő kérdőív kitöltésére került sor. Az önértékelő kérdőív a szervezeti környezet mellett kitért a statisztikai termékek és a statisztikai folyamatok értékelésére is és annak alapján a szervezet számos, a minőségirányítással kapcsolatos fejlesztési irányt azonosított.

A minőségi hiányosságok észlelése, a folyamatok minőségének javítása a MEKH intézményesített eljárási rendje (Szervezeti és Működési Szabályzat, főosztályi ügyrend, munkaköri leírások) szerint történik, az észlelt minőségi hiányosság természetének függvényében.

Az Akkreditációs Bizottság számára ismertettek szerint a hiányosságok esetén a hiba okának feltárását követően meghatározzák a fejlesztési irányt, amely bekerül az éves munkatervbe és szükség esetén a beszerzési tervbe, illetve a hatósági adatgyűjtések felülvizsgálatánál is figyelembe veszik.

Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint mivel a minőségügyi keretrendszer kiépítése fejlesztési szakaszban van, a MEKH az ismerv elvárásainak részben felel meg.

7.5 A statisztikai termékekre vonatkozó minőségi információkat a felhasználók felé megfelelő módon kommunikálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A felhasználók a MEKH honlapján elérhető módszertani dokumentációkban találnak információt a statisztikai termékek minőségéről. A felhasználók az eseti adatigénylés esetén közvetlen tájékoztatást kapnak az előállított adatok összehasonlíthatóságáról és pontosságáról. Ezen kívül az energiastatisztikai termékekről összefoglaló minőségjelentés érhető el az Eurostat honlapján is.

A MEKH rendelkezik a hivatalos statisztikára vonatkozó adat-felülvizsgálati alapelveket tartalmazó dokumentummal, valamint belső eljárásrendben szabályozza a revíziók kezelését.

Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a jövőben – a minőségügyi keretrendszer kiépítésének eredményeire építve – a termékminőséggel kapcsolatos információk körének bővítése indokolt, kiterjesztve azokat több minőségdimenzióra.

8. Megalapozott módszertan

A MEKH energiastatisztikai tevékenysége során alkalmazott módszertanok teljes mértékben megfelelnek az Eurostat vonatkozó előírásainak. Az energiastatisztikai adatok előállítása során elsősorban az energiastatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendelet előírásait alkalmazzák.

Az évente felülvizsgált módszertani információkból készült kivonatok strukturáltan hozzáférhetőek a MEKH honlapján.

A statisztikai tevékenység során alkalmazott fogalmak megfelelnek a nemzetközi előírásoknak, az adatgyűjtéseket a 1099/2008/EK rendeletben szabályozott fogalmak

alapján állítják össze. Az esetleges nemzeti sajátosságokról, és az ez által megkövetelt egyéb, az adatminőség szempontjából fontos, fogalmak alkalmazási lehetőségeiről előzetesen egyeztetnek a nemzetközi statisztikai szervezetekkel.

A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott osztályozások nemzetközi standardokon alapulnak.

Az adatgyűjtések felvételi keretét adminisztratív nyilvántartások tartalmazzák, a mintavételes adatgyűjtések esetében mintavételi tervvel rendelkeznek.

A MEKH tervezett és nem tervezett revíziókat hajt végre, az egyes szakstatisztikákra vonatkozó revíziós módszertanok a szakstatisztikák módszertani dokumentációjában rögzítettek.

A MEKH az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a megalapozott módszertan elvében foglalt elvárásoknak megfelel.

8.1 A statisztikai adatelőállítási folyamatban fejlesztett és alkalmazott módszertanok hazai, illetve nemzetközi kötelezettségekhez, ajánlásokhoz illeszkednek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH energiastatisztikai tevékenysége során alkalmazott módszertanok teljes mértékben megfelelnek az Eurostat vonatkozó jogszabályi és egyéb előírásainak. Ennek megfelelően az energiastatisztikai adatok előállítása során elsősorban az energiastatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendelet előírásait alkalmazzák – az általános statisztikai eljárásokon (mintavétel, becslési eljárások) kívül. Tekintettel arra, hogy a Nemzetközi Energiaügynökség az Eurostattal közös módszertant alkalmaz, így a megfelelés ezen a téren is megoldott.

8.2 A hivatalos statisztikai információk előállítása során alkalmazott módszertanok strukturált formában dokumentáltak, a dokumentációt rendszeresen frissítik, és a felhasználók számára hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az egyes szakstatisztikákhoz szakstatisztikai dokumentációk, valamint módszertani leírások állnak rendelkezésre, amelyek a felhasználók számára a MEKH honlapján a hivatalos statisztikára vonatkozó almenüben külön „Módszertani információk” menüpont alatt érhetőek el.

A honlapon nyilvánosságra hozott szakstatisztikai módszertani leírások tájékoztatást adnak az adott szakstatisztika jogi alapjairól, tartalmáról, az alkalmazott adatforrásokról és osztályozásokról, a közzététel módjától, az időszerűségről, revíziókról, az adatfelvétel módjáról (felvételi keret, mintavétel, pótlás), illetve bizonyos minőségi információkról (relevancia, pontosság, összehasonlíthatóság).

A dokumentációk és módszertani leírások évente, az adatfelvétel tervezési folyamatába építetten felülvizsgálatra kerülnek és amennyiben szükséges, módosítják azokat. Az éves felülvizsgálatot az adott szakstatisztikai dokumentációban megjelölt felelős személy végzi el.

8.3 A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott fogalmak a hazai, illetve nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, dokumentáltak, és a felhasználók számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az energiasztatisztika esetében az alkalmazandó fogalmakat az erre vonatkozó európai uniós jogszabály, az energiasztatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendelet határozza meg. Erre tekintettel a MEKH valamennyi energiahordozó esetében a jogszabályban szereplő fogalmakra tekintettel állítja össze az adatfelvétel kérdőíveit és a hozzájuk kapcsolódó kitöltési útmutatókat.

A nemzeti sajátosságokból adódóan – a jelentett adatok minőségének javítása céljából – az adatfelvételekben korlátozott számban olyan energiahordozókat is alkalmaznak, amelyek nincsenek nevesítve az energiasztatisztikáról szóló uniós rendeletben. Ezeket a speciális eseteket a nemzetközi szervezetekkel történt előzetes egyeztetés alapján, azok ajánlásai szerint számolják el az éves energiamérlegekben.

A statisztikai adatfelvételekben használt fogalmakról az adatgyűjtéshez kapcsolódó Kitöltési útmutató és Gyakran Ismételt Kérdések állnak rendelkezésre, míg az egyes statisztikai termékekben használt fogalmakról az egyes terméktípusok vonatkozásában fogalomgyűjtemény áll a felhasználók rendelkezésére a MEKH honlapján. A nemzetközi szervezetek által alkalmazott fogalmakról a szervezetek honlapján áll rendelkezésre információ.

A felhasználók – a helyszíni látogatáson adott tájékoztatás szerint – az esetleges értelmezési kérdéseket a MEKH munkatársai segítségével tudják tisztázni, a honlapon található, illetve az eseti adatkéréseknél az adatok mellé kiegészítésként kapott információk is segítik az adatok értelmezhetőségét. Erre különösen azokban az esetekben van szükség, ha elérhető hatósági adat is, amely ugyanazt a fogalmat más tartalommal használja.

8.4 A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott statisztikai osztályozások definiáltak, a hazai és nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, és a nyilvánosság számára hozzáférhetők.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott statisztikai osztályozások a MEKH-ban a statisztikai tevékenység során definiálásra kerültek, a hazai és nemzetközi normáknak megfelelnek.

Az energiasztatistikához kapcsolódóan az IEA/Eurostat közös kérdőíveken meghatározott terméklistákat alkalmazza, amelyek a 1099/2008/EK energiasztatistikai rendeletben is megjelennek és összhangban vannak a standard nemzetközi energiatermék osztályozásával (Standard International Energy Product Classification – SIEC).

Az energiasztatistika továbbá konzisztens a gazdasági tevékenységek besorolását leíró Gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerével (TEÁOR'08).

Kizárólag belső munkafolyamatokban használják – a külkereskedelmi adatokhoz kapcsolódóan – a Harmonizált Áruleíró- és Kódrendszert (Harmonized Commodity Description and Coding System, azaz HS), illetve ennek az Európai Statisztikai Rendszerben megfelelő alábontását a Kombinált Nómenklatúrát (Combined nomenclature, azaz CN).

A MEKH honlapján az egyes szakstatisztikákra vonatkozó módszertani leírás tartalmaz hivatkozást az adott szakstatisztikában alkalmazott osztályozásokra, ez ugyanakkor nem szolgál megfelelően részletes információval a felhasználó számára, így például az Akkreditációs eljárás idején az adott osztályozások elérhetősége még nem volt elérhető a MEKH honlapján.

Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint az alkalmazott osztályozási rendszerek tekintetében a MEKH szervezeten belüli tevékenysége vonatkozásában teljes mértékben megfelel az ismervben elvártaknak, azonban a nyilvánosság számára csak részben, vagy közvetetten érhető el az alkalmazott osztályozások köre.

8.5 A statisztikai adatfelvételek tervezését, a statisztikai adatelőállítási folyamatot az adatfelvételi célsokaságot leíró felvételi keretek támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH teljeskörű adatgyűjtéseinek felvételi keretét a MEKH adminisztratív nyilvántartásaira alapozza a szervezet.

A MEKH két mintavételes adatgyűjtést hajt végre, ezen megfigyelések célsokaságára vonatkozó információkat a KSH által vezetett Gazdasági Szervezetek Regisztere (GSZR) biztosítja. A GSZR-ben nyilvántartott élő és működő szervezetek tárgyév végén befagyasztott állapot szerinti adatait a KSH a MEKH részére minden év elején átadja. A megfigyelés a GSZR egységeinek a gazdálkodási formák (GFO) szerinti szűrését (a lefedettségi többlet eltávolítását) követően kialakított gazdaságkörből (felvételi keret) kijelölt szervezetekre terjed ki.

A mintavételes adatgyűjtések esetében a MEKH minden esetben készít mintavételi tervet. A minták meghatározása a fenti felvételi keret alapján és a gazdasági szervezetek TEÁOR szerinti tevékenységét és létszám-kategóriába sorolását figyelembe véve, rétegzetten, reprezentatív módon történik.

A helyszíni látogatás során megismert gyakorlatnak megfelelően a MEKH a mintából kieső adatszolgáltatókat helyettesíti, azonban nem alkalmaz mintakoordinációt, mivel a mintavételes adatgyűjtéseit csak pár éve kezdte el.

A mintákat és a felvételi kereteket a szervezet évente értékeli.

8.6 Az adatrevíziók dokumentáltak és a dokumentáció a nyilvánosság számára hozzáférhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH hivatalos statisztikai tevékenysége során tervezett és nem tervezett revíziókat különböztet meg. Tervezett revízió alatt a rutin revíziókat (olyan változtatás a publikált adatokban, amely a rendszeres adat-előállítási folyamatból ered) és nagyobb revíziókat (a már publikált adatok lényeges módosítása, átdolgozása a fogalmak, osztályozások, módszertan változása miatt) kell érteni. Nem tervezett revízió alatt olyan előre be nem jelentett adat-felülvizsgálatot értenek, amelyet előre nem látott esemény (pl. adathiba, technikai probléma) tesz szükségessé.

A hivatalos statisztikára vonatkozó adat-felülvizsgálati alapelveket tartalmazó revíziós politika, valamint a tájékoztatás rendjére vonatkozó belső eljárásrend szabályozza a revíziók kezelését. Az egyes szakstatisztikákra vonatkozó revíziós módszertanok a szakstatisztikák módszertani dokumentációiban rögzítettek. A statisztikai adatelőállítási folyamat részeként tervezett és nem tervezett revíziók módszertani gyakorlata megegyezik az energiasztisztikára vonatkozó, az Eurostat által közzétett revíziós eljárással.

A MEKH honlapján a felhasználók számára elérhetővé teszi adat-felülvizsgálati alapelveit. A MEKH által megfogalmazott adat-felülvizsgálati alapelvek összhangban vannak az

Európai Statisztika Gyakorlati Kódexével, a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexével, valamint a MEKH hivatalos statisztikára vonatkozó tájékoztatási politikájával.

9. Adatvédelem

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a MEKH esetében megfelelő lépések történtek a hivatalos statisztikai adatok védelmének biztosítása érdekében, az adatvédelem szabályait a munkatársak ismerik és alkalmazzák, az informatikai biztonság elvárt szintje biztosított.

Az adatvédelmi elveknek való megfelelés érdekében tett fontos lépés volt a hatósági adatszolgáltatásokkal és a hivatalos statisztikával kapcsolatos feladatok szervezeti elkülönítése és ennek az elkülönülésnek informatikai jogosultságkezelési szinten való biztosítása.

Az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor mindenképpen szükségesnek tartja a hivatalos statisztikai adatok védelmével kapcsolatos belső szabályozás kialakítását és annak minden munkatárs által történő megismerését és tudatos alkalmazását.

A MEKH az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint az adatvédelem elvében foglalt ismérvek elvárásainak megfelel.

9.1 A statisztikai célból kezelt egyedi adatok védelmét megfelelő működési szabályok garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részből megfelel.

A MEKH-n belül nincsen külön, a statisztikai adatok kezelésére vonatkozó belső szabályozás. A szervezet ugyan rendelkezik adatvédelmi szabályzattal (adatvédelemről és információbiztonságról szóló, többször módosított 5/2014. MEKH szabályzat), ez azonban nem tartalmaz utalást a hivatalos statisztikai adatok kezelésére. A szervezet belső adatvédelmi tisztviselője szintén nem vesz részt a statisztikai adatvédelemmel kapcsolatos kérdések kezelésében.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint elengedhetetlen a jövőben a statisztikai adatokra vonatkozó külön szabályozási környezet kialakítása, és megismertetése a munkatársakkal, amely folyamatba az adatvédelmi tisztviselő bevonása is célszerű lehet.

Az MEKH munkatársai titoktartási nyilatkozatot írnak alá, amely minden, a MEKH-nál folytatott tevékenységük során tudomásukra jutott adat bizalmas kezelésére, üzleti titok és a hatósági adatokhoz kötődő szakmai titok megőrzésére kiterjed, ugyanakkor nem említi külön a statisztikai adatok védelmét. Ugyanígy az egyes munkatársak munkaköri leírásai is tartalmazzák a hatósági tevékenységhez kapcsolódó adatkezelésre történő utalást, de ezekből is hiányzik a statisztikai adatvédelem külön említése. Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a Kódexnek való teljes körű megfelelés érdekében a szervezetnek el kell végeznie ezeknek a dokumentumoknak a megfelelő pontosítását, kiegészítését is.

A hivatalos statisztikai adatokhoz való hozzáférés kapcsán ki kell emelni, hogy ilyen adatkezelés kizárólag a Statisztikai Információs Adattár rendszerben történik. A rendszerhez történő hozzáférés szigorú jogosultságkezeléshez kötött, az abban tárolt adatokhoz kizárólag a hivatalos statisztikai feladatot ellátó munkatársak férhetnek hozzá. Tekintettel arra, hogy a hatósági adatkezelést is ellátó kollégák munkaköreivel nincs átfedése a hivatalos statisztikai területnek, így – a helyszíni látogatáson elhangzottak szerint – nem történhet meg, hogy hatósági feladatot is végző munkatárs elérje az egyedi statisztikai adatokat. A hozzáférés terjedelme a Statisztikai Módszertani Osztály munkatársai között már nincs tovább differenciálva, ennek oka az alacsony létszám, és egymás helyettesítésének szükségessége.

A MEKH nem alakított ki külön adatvédelem-specifikus képzést a munkatársainak, az adatvédelemmel kapcsolatos ismereteket az „Energiasztatistika alapjai” képzés keretében adják át a kollégáknak. Azt követően, hogy a MEKH kialakította a kifejezetten a statisztikai adatok kezelésére vonatkozó szabályozási környezetét, mindenképpen gondoskodni szükséges az adatvédelmi ismeretek szélesebb körű átadásáról a szervezeten belül.

9.2 Az adatok védelmét felfedés elleni védelmi módszertanok biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 39. § (3) bekezdése speciális rendelkezéseket tartalmaz az energiasztatistika bizonyos adatai vonatkozásában. Ennek alapján kivételt képez az egyedi adatok védelme alól az alábbi tevékenységekre vonatkozó adatkörökbe tartozó, személyes adatnak nem minősülő, természetes mértékegységben kifejezhető, kizárólag közvetetten azonosítható, rendszeres tájékoztatási tevékenység keretében közzétételre szánt adat:

- gáz- és egyéb szénhidrogének szállítása,
- gáz, hőenergia, villamos energia szolgáltatás.

A fenti szabályozást az energiasztatiztika alapját jelentő adatszolgáltatók száma és összetétele indokolta, amelyre tekintettel az általános felfedés elleni védelmi szabályok alapján nem lenne lehetőség a megfelelő tartalmú tájékoztatási tevékenység ellátására. Ebben az esetben a jogalkotó a felhasználók adatok megismerésére vonatkozó érdekének mérlegelésével úgy döntött, hogy a közvetlen azonosíthatóság kizárása elégséges a közlési tevékenység során.

A MEKH a fentiek figyelembevételével hozza nyilvánosságra a honlapján található adattáblákat, ugyanakkor az eseti adatkiadásokra a fenti szabály nem terjed ki, annak során az általános felfedési kockázatra vonatkozó módszereket alkalmazzák (hármasszabály, dominancia elv).

Az adatkiadás a tájékoztatás rendjére vonatkozó főosztályi utasítás szerint történik, az állományok védelmét az adott munkatárs végzi el, majd azt az osztályvezető ellenőrzi, végül pedig a Főosztályvezető hagyja jóvá.

Írásban rögzített módszertan nem áll rendelkezésre, a munkatársak a bevett gyakorlat szerint járnak el, illetve figyelembe veszik a KSH által a kutatók számára nyilvánosságra hozott tájékoztató anyagát is. Jellemzően magasabb aggregáltsági szinten, összevont csoportokra történik az adatközlés, más adatvédelmi módszereket (pl. cellaelnyomás) nem alkalmaznak, mivel azok éppen az adatkérések lényegi elemeit fednék el.

9.3 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét szabályozott, informatikai biztonsági munkafolyamatok és azok technológiai fejlődéssel lépést tartó, folyamatosan karbantartott eszközei és szabályai garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH az informatikai biztonság szabályozásához kapcsolódóan rendelkezik Informatikai Biztonsági Szabályzattal (9/2013 MEKH szabályzat), illetve az adatvédelmi szabályzat is tartalmaz ilyen jellegű rendelkezéseket (adatvédelemről és információbiztonságról szóló 5/2014. MEKH szabályzat).

Az informatikai biztonsággal kapcsolatos feladatokat a MEKH elnökének közvetlen irányítása alá tartozó Biztonsági Önálló Osztály, valamint az Információ Biztonsági Felelős látja el.

A MEKH-ra is kiterjed az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény (a továbbiakban: lbtv.), a szervezetnek ennek alapján a 3. biztonsági szintet kell elérnie.

A szervezeten belül az elektronikus információs rendszerek, köztük a Statisztikai Információs Adattár biztonsági osztályba történő besorolása megtörtént.

A statisztikai adatkezelést biztosító Statisztikai Információs Adattár elérése jogosultsághoz kötött, amelyet a vezetőknek külön igényelni kell a munkatársak számára. A jogosultságok kezelése a Vírusvédelemhez kötött, Microsoft Active Directory rendszerben, központilag történik, azokat évente felülvizsgálják.

Amennyiben egy adott munkatárs kilép a MEKH-ból, a jogosultságai azonnal visszavonásra kerülnek.

Az informatikai rendszerekhez külső hozzáférést a fejlesztési szolgáltatást nyújtó külső vállalkozók számára biztosítanak, egyéb távmunkavégzés nem történik.

Az internet elérése a külön engedélyezett weboldalak esetében biztosított (white list), ezek között nem szerepel semmilyen adatkommunikációra alkalmas oldal (levelező, közösségi média).

Kétévente történnek sérülékenységi vizsgálatok a Statisztikai Információs Adattár esetében, amelyek megállapításait beépítik a rendszer fejlesztésébe.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson szerzett benyomások alapján arra a következtetésre jutott, hogy az egyedi statisztikai adatok informatikai biztonsági védelme megfelelő eszközökkel és folyamatokkal támogatott a MEKH szervezetében.

9.4 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét megfelelő fizikai biztonsági eszközök és intézkedések biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH-n belül a személy- és vagyonbiztonsági feladatok koordinációját a MEKH elnökének közvetlen irányítása alá tartozó Biztonsági Önálló Osztály látja el.

A MEKH-ba történő beléptetés rendje szabályozott, naplózott, kamerás megfigyelő rendszer működése segíti a biztonságot.

A biztonsággal kapcsolatos információk, szabályzatok minden munkatárs számára elérhetőek, a hibabejelentések kezelése is központi rendszeren keresztül megoldott, azok nyomon követhetőek és dokumentáltak.

Az Akkreditációs Bizottság összességében megállapította, hogy a statisztikai adatok biztonságának szempontjából alkalmazott fizikai biztonsági eszközök és intézkedések megfelelően szervezettek és dokumentáltak, a gyakorlat során nehézségek nem merültek fel.

10. Relevancia

A MEKH által a hivatalos statisztikai tevékenysége körében gyűjtött adatokat, adatköröket alapvetően meghatározzák az Eurostat, illetve a Nemzetközi Energiaügynökség által igényelt adatkörök, valamint az elmúlt években megjelent felhasználói igények köre (pl. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium). Az ezen felüli speciális felhasználói igények kielégítése egyedi megkeresések alapján történik. A hivatalos statisztikai termékek előállításának célja, hogy azok eljussanak a felhasználókhoz és megfeleljenek igényeiknek.

A felhasználók véleményének és igényeinek megismerése érdekében a MEKH 2017 szeptemberében felhasználói igény- és elégedettség felmérést végzett, amelynek eredményeit felhasználta a statisztikai termékek fejlesztése során. A felhasználói visszajelzések másik forrása – a felhasználói igényfelmérés mellett – az eseti adatkérésekről vezetett nyilvántartás.

A MEKH saját honlapján elérhető nyilvános adatok köre jelenleg szűkebb a rendelkezésre álló adatoknál, ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság benyomása szerint ez a felhasználók többségének jelenleg megfelel. Amennyiben részletesebb adatokra van szükségük, a felhasználók az Eurostat honlapját használják, vagy eseti adatkérést küldenek a MEKH részére, amelyet a Főosztály megválaszol. A helyszíni látogatás során ugyanakkor a MEKH több fejlesztési irányt is megfogalmazott, amelyek célja, hogy bővítsék a honlapon elérhető adatok részletezettségét.

A fentiek figyelembevételével az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a MEKH a relevancia elvében foglalt ismérvekhez tartozó elvárásoknak megfelel.

10.1 A statisztikai szervezetek olyan adatokat gyűjtenek és publikálnak, amelyek fontosak a felhasználóknak a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok megértése és nyomon követése szempontjából.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a statisztikai termelési folyamat előkészítő szakaszában vizsgálja, hogy vannak-e a felhasználók számára fontos olyan jelenségek, amelyekről nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok vagy olyan adatgyűjtések és ebből eredően előállított olyan adatok, amelyek továbbra már nem tartanak érdeklődésre számot, azaz relevanciájuk csökkent vagy megszűnt. Ez a folyamat alapvetően az OSAP tervezésben valósul meg.

Az adatkörök relevanciájának azonosítása egyrészt az uniós energiasztisztikai jogalkotási folyamaton keresztül (az energiasztisztikai munkacsoport üléseken és szakértői munkabizottságokban történő aktív részvétellel), másrészt a kiemelt hazai felhasználókkal (pl. minisztériumok, KSH) folytatott szakmai konzultációk során történik meg. A szakértői munkacsoportokon és a jogalkotási folyamatban a MEKH tolmácsolni tudja a hazai felhasználói igényeket.

A 2017-ben végrehajtott, 60 felhasználó bevonásával végzett felhasználói igény- és elégedettség felmérés tapasztalatai alapján 2019-ben új felmérést kívánnak végrehajtani, ennek előkészítése 2018. év végén történik meg. Az új felmérésben a megkérdezettek körét és számát növelni tervezik.

10.2 Minden statisztikai adaffelvételnek létezik a nyilvánosság számára elérhető vagy más módon hasznosuló eredménye.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A tájékoztatási csatornák közül a MEKH elsősorban az elektronikus közzétételt alkalmazza. A rendszeres tájékoztatás a MEKH honlapján keresztül történik, az eseti adatkérések pedig e-mail-es kommunikáció segítségével valósulnak meg.

A közzétett adatok formátuma statikus tábla. A táblák lehetőséget adnak továbbfeldolgozás céljára történő exportálásra is. A szöveges információk pdf-formátumban vagy HTML-ben jelennek meg. A MEKH honlapján akadálymentes tartalom áll rendelkezésre.

A MEKH ugyanakkor nem hozza nyilvánosságra a saját honlapján valamennyi, általa előállított és az Eurostat felé továbbított adatkört, azok az Eurostat honlapján, annak tájékoztatási adatbázisában érhetőek el a felhasználók számára.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján úgy látta, hogy a felhasználók részére részletesebb információt kell elérhetővé tenni az előállított adatkörök vonatkozásában és – amennyiben azok nem kerülnek közlésre a honlapon – egyértelműen felhívni a figyelmet azok Eurostat-nál történő elérhetőségére.

A MEKH hivatalos statisztikai termékei nem egyedi, hanem aggregált adatok. Az adatokat a nemzetközi, energiasztisztikára vonatkozó módszertannak megfelelően országos szinten teszik közzé. Az időbeli összehasonlítást lehetővé tevő idősorokat is a felhasználók rendelkezésére bocsátják.

Az energiasztisztika standard termékei az Eurostatnál a lehető legrészletesebb módon nyilvánosan érhetőek el. A felhasználók ugyanakkor – a 2017-es elégedettségi felmérés

eredményei alapján – a MEKH részéről is igényelnék a részletesebb területi bontású adatok elérését. Ennek biztosítása további fejlesztést és megfelelő becslési módszertan kidolgozását igényli.

A felhasználók oldaláról szintén igényként jelentkezett a magasabb TEÁOR részletezettségű adatok elérhetősége.

A helyszíni látogatás során a MEKH képviselői célként fogalmazták meg az információk minél nagyobb részletezettségű közzétételét, ugyanakkor hangsúlyozták, hogy ennek során figyelembe kell venni az adatszolgáltatói terheket és a statisztikák előállításához szükséges erőforrásokat is. A folyamatosan bővülő felhasználói igények az energiasztisztikában különösen jellemzőek, köszönhetően az energiahordozók terén bekövetkezett változásoknak, a megújuló energiák növekvő szerepének, az energiahatékonysági intézkedések nyomon követéséhez szükséges adatok rendelkezésre állása és az energiafelhasználás még részletesebb megbontása iránti igényeknek. Ezeknek az igényeknek az európai uniós, energiasztisztikára vonatkozó követelményekkel összhangban, folyamatosan tesznek eleget.

11. Pontosság és megbízhatóság

A MEKH az adatainak pontosságával kapcsolatban a honlapján az egyes szakstatisztikákra vonatkozó módszertani információk között közöl adatokat. Emellett a nyilvánosság az Eurostat oldalán is tájékozódhat az energiasztisztikára készült minőségjelentésekben a pontossági kritériumok teljesüléséről.

A pontosságra vonatkozó minőséginformációkat tartalmazzák emellett a szakstatisztikánként előállított belső minőségjelentések is, amelyek ugyanakkor nem nyilvánosak. A gazdasági szervezetek energiafelhasználásának reprezentatív megfigyelésére vonatkozóan a szervezet értékeli a használt mintákat is, amely szintén információval szolgál a pontosságra vonatkozóan.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint és a rendelkezésre álló minőségjelentések alapján a MEKH által gyűjtött és közzétett hivatalos statisztikák pontosan és megbízhatóan rögzítik az energiasztisztikára vonatkozó adatokat.

Az akkreditációs eljárás során – tekintettel a helyszíni látogatáson elhangzottakra is – az Akkreditációs Bizottság úgy ítéli meg, hogy a MEKH a pontosság és megbízhatóság elvében foglalt ismérvek elvárásainak teljes mértékben megfelel.

11.1 A statisztikai szervezetek meghatározzák a statisztikai termékek pontossági kritériumait.

11.2 A statisztikai szervezetek tájékoztatják a felhasználókat az eredmények pontosságáról.

Értékelés: Az ismérvek elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH adatfelvételei részben teljes körűek, részben mintavételes adatfelvétel történik.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a szervezet elsősorban az Eurostat által megállapított minőségi elvárások teljesítését tűzte ki célként. A szervezet megkezdte a saját minőség indikátorainak tervezését. Habár ez a fejlesztés még folyamatban van, a rögzítésre kerülő adatok pontosságát és megbízhatóságát az adatfelvételi folyamatba építetten ellenőrzik és rendszeresen felülvizsgálják.

A statisztikai termékek tekintetében energiasztisztikára vonatkozó európai uniós rendelet nem tartalmaz kvantitatív pontossági előírást (mivel eleve a mintavétel nem kötelező eleme az adatelőállításnak), ugyanakkor az Eurostat az adatok ellenőrzési szabályait tartalmazó validációs kézikönyvében 5% toleranciaküszöböt fogad el a statisztikai különbség mértékét illetően, amelyet a MEKH a végrehajtás során tekintetbe vesz.

A felhasználókkal közölnek információt a termékek pontosságával kapcsolatban. Ez a tájékoztatás részben a szervezet honlapján elérhető szakstatisztikai dokumentációban érhető el, ahol információt kapnak a felhasználók a mintavételi és nem mintavételi hibák arányáról, valamint egyes esetekben a nemválaszolási arány mértékéről. A három releváns szakstatisztika esetében ugyanakkor ezek a pontossági indikátorok különböznek, amelynek oka elsősorban az adatok forrásának különbözősége (mintavételes adatgyűjtés, másodlagos statisztika). A felhasználók eseti adatigénylés esetén közvetlen tájékoztatást kapnak az előállított adatok összehasonlíthatóságáról és pontosságáról. Ezen kívül az energiasztisztikai termékekről összefoglaló minőségjelentés érhető el az Eurostat honlapján.

Az ismervben foglalt elvárásoknak való még jobb megfelelés érdekében az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint – minőségirányítási keretrendszer fejlesztése mellett, annak eredményeire építve – a pontosságra vonatkozó információk további standardizálása célszerű, illetve ezzel összefüggésben meg szükséges vizsgálni annak a lehetőségét, miképpen bővíthető a pontosságra vonatkozó információk köre a szervezet honlapján.

12. Időszerűség és időbeli pontosság

A statisztikák közzétételi időpontjáról tájékoztatási terv és publikációs naptár nyújt információt, amely hozzáférhető a felhasználók számára a MEKH honlapján magyar és angol nyelven is.

Az egyes statisztikai kiadványok publikálása a MEKH-nál elsősorban az Európai Parlament és a Tanács energiastatisztikáról szóló 1099/2008/EK rendeletében meghatározott időpontokhoz kötődik. E szerint a havi statisztikák jelentésére legfeljebb 3 hónap, míg az évesre 11 hónap áll rendelkezésre. Mindezek figyelembevételével – az akkreditációs eljárás során megállapítottak alapján – a szervezet törekszik az időszerűség javítására.

A 2017-ben végzett felhasználói elégedettségi felmérésben megjelenő felhasználói igény kielégítésére megfogalmazott intézkedés eredményeképpen az éves és a havi jelentések vonatkozási időszaka és a kapcsolódó publikáció időpontja közötti időt – a statisztikák alapjául szolgáló adatok rendelkezésre állása függvényében, ahol megengedhető volt a statisztikai termék minőségromlása nélkül – csökkentették 2017. év végén. Az éves adatok esetében T+13 hónapról T+12 hónapra, a havi adatok esetében t+70 napról t+65 napra.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás eredményeképpen megállapította, hogy a MEKH az időszerűség és időbeli pontosság elvében foglalt ismérvek elvárásainak megfelel.

12.1 Az adatok közzétételi időpontja a lehető legközelebb van a vonatkozási időponthoz vagy időszakhoz.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az önértékelő kérdőívben foglaltak és a helyszíni látogatáson elhangzottak is azt erősítették meg, hogy a publikációk időzítése az Eurostat által közzétett adatok közzétételi időpontjához, nyilvánosságra hozatalához kötött. Ezt megelőzően – a helyszíni látogatáson is megerősített gyakorlat szerint – előzetes adathozzáférésre nincs lehetőség.

Az uniós publikációs gyakorlat korlátai között a szervezeten belül törekednek az adatok rendelkezésre állása és közzététele közötti idő minimalizálására, az adatminőség és a pontosság figyelembe vétele mellett. Az éves és a havi jelentések vonatkozási időszaka és a publikáció időpontja közötti időt csökkentették 2017. év végén az éves adatok esetében T+13 hónapról T+12 hónapra, a havi adatok esetében t+70 napról t+65 napra.

Mindezek figyelembevételével mellett az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a szervezet által közzétett energiasztatistikák esetében az adatok felvétele és a közlés időpontja között nem telik el kiugróan, vagy indokolatlanul hosszú idő.

A helyszíni látogatáson szerzett benyomások, a felhasználók képviselőjének meghallgatása alapján az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a felhasználók is tisztában vannak az adatközlések időzítésével, annak korlátaival, ugyanakkor értékelik a MEKH-nak a vonatkozási idő és a statisztikai adatok közlési időpontja közötti idő csökkentésére irányuló törekvéseit.

12.2 A hivatalos statisztikai adatokat tájékoztatási program szerint kitűzött időpontokban teszik közzé, amely naprakész, nyilvános és előzetesen megismerhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH a havi és az éves közzétételek időzítését pontosan, rendszeresen tervezi, ezt a honlapon közzéteszik.

A statisztikák közzétételi időpontjáról tájékoztatási terv és publikációs naptár nyújt információt, amely hozzáférhető a felhasználók számára a MEKH honlapján magyar és angol nyelven is. Mindkettő naptári évre vonatkozik, és a tárgyidőszakot megelőző december hónapban kerül közzétételre a szervezet honlapján. A tájékoztatási időpontokat az Eurostatnak továbbítandó adatszolgáltatási kötelezettségek határidői, az adatelőállítás folyamat időigénye, valamint a felhasználói igények határozzák meg. A tájékoztatási naptár napra pontosan határozza meg az egyes statisztikai termékek közzétételének időpontjait.

Emellett az egyes szakstatisztikákra vonatkozó, a honlapon elérhető módszertani dokumentumok szintén tartalmaznak információt az adott szakstatisztika időbeli pontosságára vonatkozóan.

A szervezet törekszik arra, hogy megoldást találjon a közzétételi és a referencia időpontok közelítésére. Ennek keretében a MEKH részt vesz az Eurostat által létrehozott Early Balances Task Force munkájában, amelynek célja előzetes energiamérleg adatok előállítására vonatkozó módszertan kialakítása, amely lehetővé tenné a korábbi tájékoztatást az energiamérleg adatainak esetében.

13. Koherencia és összehasonlíthatóság

A szervezet minden esetben ellenőrzi a szakstatisztikákon belül előállított adatokat, illetve azokat egyéb, a hatósági adatgyűjtésből származó, vagy más szervezetnél rendelkezésre álló adatokkal összevetik az eltérő módszertanok figyelembevételével.

A területi összehasonlítás csak korlátozottan lehetséges a gyűjtött adatok vonatkozásában, egyedül a vezetékes energiahordozókra rendelkeznek település-szintű adminisztratív adatokkal.

A nemzetközi összehasonlíthatóságot segíti elő az, hogy a MEKH által előállított valamennyi hivatalos statisztikai termék adatközléséhez kapcsolódó módszertan és közlési mód összhangban van a nemzetközi szervezetek gyakorlatával.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során megállapította, hogy a MEKH a koherencia és összehasonlíthatóság elvében foglalt ismérvek elvárásainak egy ismerv kivételével teljes mértékben megfelel.

13.1 Érvényesül a statisztikai adatfelvételek belső és más szakstatisztikákkal való konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH az Eurostat részére továbbította, illetve a három szakstatisztikára készített belső minőségjelentésben is vizsgálta az adatok összehasonlíthatóságát, koherenciáját.

A dokumentumok alapján a szervezet azt a következtetést vonta le, hogy az energiasztatisztikai adatok nemzetközi szinten összehasonlíthatóak más országok adataival, tekintettel a közös európai uniós módszertanra, amelyet a Nemzetközi Energiaügynökség is alkalmaz.

Az energiasztatisztika keretében előállított adatok ugyanakkor korlátozottan hasonlíthatóak össze más szakstatisztikák adataival, így például az energiatermékek külkereskedelme és környezeti számlák tekintetében (pl. sarokszámok összevetése, időbeli változások irányának vizsgálata, energiahatékonysági indikátorok számítása).

A minőség ellenőrzése érdekében a MEKH rendszeresen összeveti a statisztikai adatokat a rendelkezésre álló, hatósági adatgyűjtésekből származó adatforrásokkal.

Emellett az éves adatok előállítása során ellenőrzik a havi adatok összegével való összhangot is.

13.2 A hivatalos statisztikai információk országon belüli területi összehasonlításának a lehetősége biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az energiasztatisztikai adatok vonatkozásában az európai uniós és az egyéb nemzetközi módszertan csupán országos szintű energiatermelési és energiafelhasználási adatok előállítását követeli meg.

A felhasználók egy része – területi közigazgatás, kutatók, stb. – ugyanakkor a 2017-es felhasználói elégedettségmérés során igényét fejezte ki területi bontású energia felhasználási adatok iránt. A MEKH azokra az adatkörökre, ahol adminisztratív adatforrásokból megfelelő minőségű adatokkal rendelkezik, pl. vezetékes energiahordozók (villamos energia, földgáz, távhő) felhasználása – ezáltal a területi adatok előállítása kellően megalapozott –, ott területi bontású információkat is elő tud állítani. Nem állít elő ugyanakkor jelenleg területi adatokat olyan adatkörökre, ahol az adatminőség a megfigyelés jellegéből adódóan nem biztosítható, pl. háztartások szilárd biomassza felhasználása, üzemanyag felhasználás.

Az ismervben foglalt elvárásoknak való jobb megfelelés érdekében az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a MEKH – a rendelkezésre álló források figyelembe vétele mellett – vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy a mintaelem szám módosításával, illetve az adatbegyűjtés módszerének változtatásával vagy kisterületi becslési módszertan kidolgozásával a további fontos termékek felhasználásának területi adatai rendelkezésre állhassanak.

13.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatban alkalmazott módszertanok, valamint az adatok közzététel módja összevethető a nemzetközi szervezetek közzététel gyakorlatával.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH által előállított valamennyi hivatalos statisztikai termék adatközléséhez kapcsolódó módszertana és közzététel módja összhangban van a nemzetközi szervezetek gyakorlatával, ugyanakkor az Eurostat honlapján az energiasztatisztikai adatok részletesebb adatkörök szerint, adatbázisba szervezeten érhetőek el a felhasználók számára.

A MEKH által előállított adatok megtalálhatóak az Eurostat honlapján, ahol azok összehasonlíthatóak más tagállamok adataival. Tekintettel arra, hogy az Eurostat és a Nemzetközi Energiaügynökség közös kérdőívet és emiatt egyező módszertant alkalmaz, így a Nemzetközi Energiaügynökség által közzétett adatok is alkalmasak az

összehasonlításra, bár ezek esetében a közölt adatok eltérhetnek a kiküldött tagállami adatoktól.

13.4 Érvényesül az adatok időbeli konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a MEKH a saját honlapján 2014. tárgyévtől, minden évben tovább bővülő tartalommal teszi közzé az adatait, az ennél régebbi adatok a nemzetközi szervezeteknél, a KSH honlapján és kiadványaiban érhetőek el.

2013-ban az energiefelhasználás szakstatisztika esetében jelentős módszertani felülvizsgálatra került sor, az idősor visszavezetésére az adatfeldolgozás megváltozott szervezeti keretei (a MEKH csak 2012-től látja el a hivatalos statisztikai feladatot) és ebből adódóan az elérhető archív mikrodokumentumok miatt korlátozottan volt lehetőség.

2015-re vonatkozóan új módszertan szerinti eljárással került előállításra az országos energiamérleg lakossági szilárd biomassza felhasználási adata, felhasználva a KSH-val együttműködésben megvalósított háztartási adatfelvételből és az épületenergetikai számításokon alapuló, egymással összhangban álló eredményeket. Az új módszertan alapján a háztartások szilárd biomassza felhasználását az energiamérlegben 2005-ig visszavezették.

13.5 Az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezőket egyértelműen jelzik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság az önértékelő kérdőív alapján, valamint a helyszíni látogatás során azt tapasztalta, hogy a MEKH honlapján elérhető hivatalos statisztikai adatok vonatkozásában nincs összehasonlíthatóságot korlátozó tényező, az eseti adatkérésekre, egyedi adat-összeállításokra vonatkozóan pedig az összehasonlítás esetleges korlátozottságát külön jelzik. Emellett a honlapon az egyes szakstatisztikák vonatkozásában elérhető módszertani dokumentáció is tartalmaz információt az időbeli, területi és az egyéb statisztikákkal való összehasonlíthatósággal kapcsolatban.

Az összehasonlíthatósággal kapcsolatos tájékoztatás javítása érdekében ugyanakkor javasolt, hogy a MEKH a honlapjának hivatalos statisztikai adatokat tartalmazó oldalán is hívja fel a felhasználók figyelmét a hatósági adatközlésekben is használt, azonos megnevezésű, de eltérő tartalmú fogalmakra, az eltérés okaira, valamint az egyes szakstatisztikák által használt osztályozásokra vonatkozóan helyezzen el megfelelő, az osztályozás elérhetőségét megadó hivatkozást a felhasználók számára.

14. Hozzáférhetőség és érthetőség

A MEKH a tájékoztatási csatornák közül elsősorban az elektronikus tájékoztatást alkalmazza, amely a honlapján keresztül valósul meg. A szervezet rendelkezik a hivatalos statisztikára vonatkozó tájékoztatási politikával, amelynek célja a hivatalos statisztikai tájékoztatási tevékenység főbb elveinek meghatározása. A tájékoztatási politika nyilvános.

A MEKH egyelőre nem azonosított olyan felhasználói igényt, amely mikroadatokhoz való tudományos célú hozzáférést igényelt volna. Mikroadatot ezért nem tesznek hozzáférhetővé.

A hivatalos statisztikák közzététele a szervezet honlapján történik, amely angol nyelven is elérhető.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során megállapította, hogy a szervezet honlapján fejleszteni szükséges a hivatalos statisztikai adatok megjelenítését, hatósági adatoktól való egyértelműbb elkülönítését, illetve elősegíteni az adatok vizualizációját, esetleges adatbázis alapú megoldásokkal. Mindemellett az adatok értelmezhetőségét jobban elősegítő elemzési információk megjelentetésével javítható lenne a hivatalos statisztikai adatok érthetősége.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint mindezekre tekintettel a MEKH a hozzáférhetőség és érthetőség elvében foglalt ismérvek elvárásainak jelenleg részben felel meg.

14.1 A statisztikai szervezetek rendelkeznek a közzétételi rendet szabályozó nyilvános dokumentummal.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A MEKH rendelkezik a statisztikai adatközlések gyakorlati szabályainak formai és tartalmi jegyeit összegző, a publikált adatok körére, azok előállítási módszertanára, nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tájékoztatási politikával, amely a MEKH honlapján elérhető a felhasználók számára. A tájékoztatási politika mellett ugyanakkor szükséges lenne kibővíteni a honlapon található információk körét az eseti adatigénylések módjára és költségeire vonatkozó külön tájékoztatással.

14.2 A statisztikai adatelevételből származó információkat a felhasználói igényekre tervezett csatornákon keresztül aggregált, illetve mikroadatokat formájában is hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak részben megfelel.

A MEKH a honlapján aggregált adatokból képzett statikus táblákat közöl. Eseti adatkérés során sem adnak ki mikroadatokat. Ezzel kapcsolatban az akkreditációs eljárás során a szervezet jelezte, hogy a legutóbbi felhasználói elégedettségmérés során nem azonosítottak olyan felhasználói igényt, amely mikroadatokhoz való tudományos célú hozzáférést igényelt volna, illetve nem is érkezett ilyen adatokra vonatkozó egyedi megkeresés sem.

Amennyiben érkezne mikroadatokat kutatására vonatkozó felhasználói kérdés, akkor jelenleg annak teljesítésére az adatkiadásokra vonatkozó általános eljárásrend lenne alkalmazható.

A szervezet ugyanakkor elképzelhetőnek és célszerűnek tartja, hogy az energiasztisztikai adatok a KSH saját felméréseiből származó mikroadatokkal összekapcsolva már érdeklődésre tartanak számot a kutatók körében. Ennek érdekében a KSH Kutatószobájával történő együttműködés látszik célszerű megoldásnak a saját biztonságos környezethez szükséges infrastruktúra kiépítése helyett.

Mindezek figyelembevételével mellett az ismérvben foglalt elvárásoknak való jobb megfelelés érdekében az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a MEKH – a KSH által kiadandó iránymutatás figyelembevételével, illetve a KSH-val való egyéb szakmai együttműködés alapján –vizsgálja meg azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével megvalósítható a tudományos, kutatási célú adathozzáférés.

A szervezet nem üzemeltet közösségi média felületet (pl. Facebook csoport, Twitter bejegyzések), amelyen statisztikai adataira, információira tudja ráirányítani a nyilvánosság figyelmét.

Annak érdekében, hogy a felhasználók értesüljenek a fejlesztésekről, új adatközlésekről az Akkreditációs Bizottság jó megoldásnak tartaná, ha a szervezet „hírlevélben” értesítené ezekről a felhasználókat.

14.3 A statisztikai termékek közzététele mellett azok értelmezését segítő leíró metaadatok is nyilvánosak, és a felhasználók számára érthetőek.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az egyes szakstatisztikákhoz kapcsolódó módszertani információk, valamint a statisztikák értelmezését segítő fogalomgyűjtemény rendelkezésre áll a MEKH honlapján.

A szakstatisztikák módszertani dokumentációja a KSH által kidolgozott szakstatisztikai dokumentációs séma szerint került kidolgozásra, így az egységesített formában történő tárolása megvalósul.

A metaadatok felülvizsgálata, szükség esetén frissítése a statisztikai adatelőállítási folyamat végrehajtásával, a változások figyelembevételével, azokkal összhangban történik. A tájékoztatási táblák felülvizsgálatakor azokkal egyidejűleg megtörténik a közzétett metaadatok frissítése is.

A MEKH saját honlapja mellett metainformációk elérhetőek az Eurostat honlapján is az egységes ESMS formátum szerint.

A szervezet jelenleg nem közöl elemzéseket a statikus táblákhoz kapcsolódóan, a jövőben ugyanakkor tervezik több elemzési információ megjelentetését a honlapon, amely fejlesztési irányt az Akkreditációs Bizottság támogat.

14.4 A statisztikai termékekhez történő hozzáférés elsődleges formája az elektronikus közzététel.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A MEKH által előállított adatkörök zöme a weboldalán megtalálható. Az elérhető adatkörök ugyanakkor nem fedik le a szervezet által előállított valamennyi adatkört, amelyek az Eurostat weboldalán részletesen hozzáférhetőek. Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a jövőben indokolt lenne az elérhető adatok mennyiségének kiterjesztése, illetve a felhasználók tájékoztatása az elérhető adatok teljes köréről, és azok elérési helyéről.

A MEKH honlapja a Zend Framework keretrendszerre épül, amely beépített Zend Search Lucene formátumú keresőt használ.

A MEKH statisztikák közzétételére szolgáló internetes oldala akadálymentes, az esélyegyenlőség érdekében elérhető vakok és/vagy gyengén-látók számára fejlesztett változatban is.

Az adatok frissítése a nyilvánosan elérhető tájékoztatási terv és publikációs naptár szerint történik a felhasználók számára átlátható módon.

Az ismervben foglalt elvárásoknak való jobb megfelelés érdekében az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a MEKH vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy miképp lehetne javítani a honlap kereshetőségét, hogyan tudná elősegíteni az adatok könnyebb elérését a felhasználók számára. Javasolja továbbá a honlapon publikált

hivatalos statisztikai adatok szöveges elemzésekkel történő kiegészítésének megfontolását.

14.5 A legfontosabb hivatalos statisztikai információk idegen nyelven is elérhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A szervezet honlapjának vizsgálata során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a szervezet statisztikák közzétételére szolgáló internetes oldala, az általuk közzétett statisztikák elérhetőek angol nyelven. Az angol és a magyar nyelvű tartalom frissítése együtt történik, az angol nyelven közzétett statisztikák megegyeznek a magyar nyelven közzétettel.

6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján

A vizsgálati jelentésbe foglalt ténymegállapítások és értékelés alapján az Akkreditációs Bizottság a KSH elnökének a következő javaslatot teszi:

Az Akkreditációs Bizottság javasolja a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.

Egyúttal a Bizottság javasolja a 2. szakaszban megfogalmazott ajánlások szerinti fejlesztések, változtatások végrehajtását a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveknek történő magasabb szintű megfelelés érdekében, amelyek ütemtervét az akkreditált szervezetnek ki kell dolgoznia.

Kelt: Budapest, 2018. június 29.

7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban

I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői

Helyszíni értékelés – Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Dátum: 2018. május 3., 8-9.

	Akkreditációs Bizottság tagjai
1	dr. Nagy Eszter, Elnök
2	Bóday Pál
3	dr. Novák János
	A helyszíni értékelés szervezet részéről jelen volt résztvevői (név; szervezeti egységének neve; titulus; szerepe, amit az audit során betöltött)
1	Tóth Tamás MEKH, ESFO, főosztályvezető
2	Barts Gábor MEKH, ESFO, SMO, osztályvezető
3	Gerencsér Ákos MEKH, ESFO, SMO, statisztikai módszertani szakértő
3	dr. Radna Szilvia MEKH, ESFO, jogász
5	dr. Pintér László MEKH, külső szakértő
6	Szilágysszegi Zoltán MEKH, Biztonsági Önálló Osztály, információ biztonsági felelős
7	dr. Varga Zsuzsanna MEKH, belső adatvédelmi felelős
8	Kobolák Béláné MEKH, Gazdasági Főosztály, főosztályvezető-helyettes
9	Varju Attila MEKH, Informatikai Főosztály, főosztályvezető-helyettes
10	dr. Nagy Krisztina Marianna MEKH, Jogi és Humánpolitikai Főosztály, Humánpolitikai Osztály, osztályvezető
11	Őrfi Balázs Borsodchem Zrt., Manager, Utilities Accounting (adatszolgáltató)
12	Balázs Attila Borsodchem Zrt., energetikus (adatszolgáltató)
13	Zöld Albert Duna-Dráva Cement Kft., műszaki ügyintéző energetikus (adatszolgáltató)
14	Kiss Anikó MOL MSC, Vezetői Számvitel, Riportálás és Statisztika vezető (adatszolgáltató)
15	dr. Nemes Csaba NFM, Zöldgazdaság-fejlesztési Főosztály, főosztályvezető (felhasználó)

